

АНАЛИЗА ЕФЕКТА ЗАКОНА

1. Увод

Област поштанских услуга је уређена Законом о поштанским услугама („Службени гласник РС“, број 77/19), подзаконским актима донетим на основу овог закона, међународним актима, као и Стратегијом развоја поштанских услуга у Републици Србији за период 2021-2025. године („Службени гласник РС“, број 68/21) са Акционим планом за спровођење овог стратешког документа.

Стратегијом развоја поштанских услуга у Републици Србији за период 2021-2025. године (у даљем тексту: Стратегија), у оквиру Посебног циља 1: Обезбеђивање пружања доступних, поузданих и ефикасних поштанских услуга у Републици Србији у складу са директивама и препорукама Светског поштанског савеза, Мера 1.1: Усклађивање поштанске регулативе са законодавством ЕУ и Светског поштанског савеза у области поштанских услуга, предвиђена је Активност: 1.1.1. Доношење Закона о изменама и допунама Закона о поштанским услугама, са роком за реализацију: четврти квартал 2024. године.

Поред тога, доношење Закона о изменама и допунама Закона о поштанским услугама планирано је и Националним програмом за усвајање правних тековина Европске уније (НПАА), са роком за реализацију: децембар 2024. године. С тим у вези, Европска комисија (ЕК) је одобрила стручно-техничку помоћ Министарству информисања и телекомуникација (у даљем тексту: Министарство), у оквиру треће етапе Policy and Legal Advice Centre (PLAC III) пројекта, који пружа подршку на изради регулативе у оквиру Преговарачког поглавља 3: Право пословног настањивања и слобода пружања услуга, која је реализована у 2023. години и која је дала значајне смернице за израду Нацрта закона.

Закон о поштанским услугама се ослања на европски регулаторни оквир у области поштанских услуга који чине Уредба (ЕУ) 2018/644 Европског парламента и Савета од 18. априла 2018. о услугама прекограничне доставе пакета и сет од три поштанске директиве (Директива 97/67/ЕС Европског парламента и Савета од 15. децембра 1997. године о заједничким правилима за развој унутрашњег тржишта заједнице у подручју поштанских услуга и побољшању квалитета поштанских услуга, Директива 2002/39/ЕС Европског парламента и Савета од 10. јуна 2002. године којом се мења Директива 97/67/ЕС у вези са даљим отварањем поштанских услуга према тржишној конкуренцији на нивоу заједнице и Директива 2008/06/ЕС Европског парламента и Савета од 20. фебруара 2008. године којом се мења Директива 97/67/ЕС у вези са потпуним развојем унутрашњег тржишта поштанских услуга у заједници).

У процесу испуњавања услова за пуноправно чланство у Европској унији, Република Србија је дужна да своје законодавство усклади са правним тековинама Европске уније у области поштанских услуга.

Такође, поред имплементације ЕУ правног оквира, основни разлози за доношење нових законских решења огледају се, првенствено, у унапређењу квалитета поштанских услуга, ефикаснијем функционисању поштанске мреже, развоју тржишта поштанских услуга у складу са континуирано променљивим потребама привреде и грађана и стварању услова за обављање универзалне поштанске услуге, у складу са друштвеним, економским и технолошким окружењем у Републици Србији, а све у циљу постизања напретка у вези са питањима од стратешког значаја за континуирани и одрживи развој поштанског сектора у дигиталном окружењу. Даље, а на основу

спроведене студије и анализе тржишта поштанских услуга, уочена је потреба за креирањем нових законских решења, која ће, у односу на постојећи закон, допринети остваривању већег степена заштите права корисника поштанских услуга, унапређењу безбедности поштанских пошиљака и запослених код оператора, подстицању развоја прекограничних поштанских услуга и повећању глобалне повезаности, даљем усклађивању са поштанском регулативом Европске уније, као и подстицању и јачању конкуренције на поштанском тржишту, што ће, као крајњи ефекат, довести до повољнијих услова за грађане за све ширу употребу различитих класичних и нових поштанских услуга, у дигиталном добу.

Министарство је образовало Радну групу за израду Нацрта закона о изменама и допунама Закона о поштанским услугама, коју поред представника Министарства, чине и представници Регулаторног тела за електронске комуникације и поштанске услуге (у даљем тексту: Регулатор), Јавног предузећа „Пошта Србије“, Београд, Министарства финансија, Министарства привреде, Министарства унутрашње и спољне трговине, Комисије за контролу државне помоћи, Комисије за заштиту конкуренције, Привредне коморе Србије и Саобраћајног факултета Универзитета у Београду.

Најзначајнији циљеви овога закона су: обезбеђивање услова за одрживост универзалне поштанске услуге и покривеност целокупне територије Републике Србије под једнаким условима за све грађане, као и развој поштанских услуга ван универзалне поштанске услуге, оријентисаних на кориснике у конкурентном и дигиталном окружењу; даље обезбеђење услова за унапређење развоја тржишта поштанских услуга и равноправну утакмицу на тржишту поштанских услуга; додатно јачање самосталности и ефикасности Регулатора у његовом вршењу регулаторних и других послова; стварање услова за даље унапређење квалитета у обављању поштанских услуга; унапређење пружања прекограничних поштанских услуга и повећање глобалне повезаности; стварање правног оквира за дигитализацију процеса у циљу примене нових технологија и савремене поштанске опреме; обезбеђивање услова за повећање степена задовољења и унапређење заштите интереса корисника поштанских услуга; подизање нивоа транспарентности и поједностављење приступа корисника поштанских услуга регулативи и самим тим, олакшавање обављања поштанске делатности и лакше остваривање заштите права корисника, кроз оптимизацију броја подзаконских аката. Поред наведеног, Стратегијом, у оквиру Посебног циља 2. Осигурање доступности и одрживости универзалног поштанског сервиса у складу са потребама корисника и променама на тржишту, Мера 2.1: Обезбеђење одрживости пружања свих услуга из оквира универзалне поштанске услуге, као услуге од општег интереса, предвиђена је Активност 2.1.1: Анализа одрживости универзалне поштанске услуге и дефинисање њене улоге у складу са променљивим потребама корисника. Сходно томе, као носилац ове активности, Регулатор је формирао Радну групу за израду Студије о одрживости универзалне поштанске услуге у дефинисању њене улоге у складу са промењивим потребама корисника, сачињену од представника Регулатора, Министарства и јавног поштанског оператора. Наведена Радна група је спровела свој задатак и дала препоруке да се изменом регулативе требају извршити следећа унапређења исте: усклађивање са ЕУ регулативом; обезбеђивање услова за одрживост универзалне поштанске услуге; редефинисање опсега универзалне поштанске услуге у складу са потребама корисника поштанских услуга, као и увођење услуга од јавног интереса које би биле додатак универзалном сервису; редефинисање параметара квалитета преноса поштанских пошиљака, узимајући у обзир потребе корисника поштанских услуга и трошкове пружања услуга; редефинисање параметара квалитета доступности поштанских услуга узимајући у обзир географске и демографске специфичности; као и обезбеђивање веће доступности поштанских услуга рањивим корисницима.

Узимајући у виду све напред наведено, Радна групу за израду Нацрта закона о изменама и допунама Закона о поштанским услугама, одржала је велики број састанака и низ активности у који су укључени представници значајног броја институција и у складу са претходно наведеним циљевима и потребама сачинила обиман материјал, након чега је установила да је у важећем закону измењено више од 50% чланова и зато је одлучено да се ради Нацрт Закона о поштанским услугама.

2. Стање тржишта поштанских услуга у Републици Србији

Поштански оператори

Поштански оператори су привредни субјекти који обављају једну или више врста поштанских услуга. На тржишту поштанских услуга у Републици Србији, поштанске услуге обављају:

- јавни поштански оператор (у даљем тексту: ЈПО), тј. Јавно предузеће „Пошта Србије”, Београд, који поседује посебну лиценцу за пружање универзалне поштанске услуге, уз право обављања резервисаних поштанских услуга и одобрење за обављање осталих поштанских услуга;
- поштански оператори који поседују одобрења за обављање осталих поштанских услуга.

На тржишту поштанских услуга на крају 2023. године, према јавним подацима које води Регулаторно тело за електронске комуникације и поштанске услуге (у даљем тексту: Регулатор) 55 поштанских оператора су обављали поштанске услуге. У току претходне године, Регулатор је по службеној дужности појединим поштанским операторима одузео дозволе, неки су на лични захтев престали са обављањем или су привремено прекинули поштанску делатност.

Број поштанских оператора, по годинама за период 2021-2023. година приказан је табеларно и графички (Табела 1 и Графички приказ 1).

Датум	Број поштанских оператора
31.12.2021	53
31.12.2022	56
31.12.2023	55

Табела 1: Број поштанских оператора

Графички приказ 1: Број поштанских оператора

Према територијалној доступности, одобрење за пружање поштанске услуге, у унутрашњем поштанском саобраћају на територији Републике Србије, има 30 поштанских оператора од којих је један уједно и давалац универзалне поштанске услуге. У међународном поштанском саобраћају, одобрење за пружање услуга има 17 поштанских оператора. Од оператора који пружају услуге у међународном поштанском саобраћају, један је давалац универзалне поштанске услуге, а два оператора пружају искључиво услуге у међународном поштанском саобраћају. Курирске услуге, које су заступљеније у већим градовима, пре свега, у Београду и Новом Саду, пружа 25 оператора.

Опште карактеристике поштанског тржишта

У Републици Србији, током 2023. године поштански оператори су реализовали преко 277 милиона поштанских услуга остваривши приход од 33,6 милијарди динара (око 286 милиона евра). У односу на претходну годину увећан је приход за 14%, односно за око 4,2 милијарде динара (око 36 милиона евра).

Година	Број услуга	Приход у милијардама динара (од поштанских услуга)	Број запослених
2021	312.976.000	27,7	18.911
2022	301.104.000	29,4	18.752
2023	277.797.000	33,6	18.459

Табела 2: Опште карактеристике поштанског тржишта за период 2021-2023. година

Према подацима Агенције за привредне регистре АПР, сачињен је приказ активе за привредна друштва и за предузетнике, који су регистровани своју претежну делатност из области поштанских услуга (5310 за пружање услуга јавног поштанског оператора и 5320 за пружање комерцијалних поштанских услуга), по годинама, за период од 2021. до 2023. године. Две године се евидентира пад броја услуга, који је у 2023. години износио -7,7%. У токовима је било 23,3 милиона поштиљака мање, у односу на 2022. годину.

У просеку је уручено 107 поштиљака по домаћинству, 14 поштиљака мање у односу на 2022. годину, од чега 87 поштиљака из домена универзалне поштанске услуге, што представља смањење од 14 поштиљака. Подаци су рачунати у односу на број становника и домаћинства, према подацима из пописа из 2022. године.

По становнику су просечно уручене 42 поштиљке. Уручене поштиљке из опсега осталих поштанских услуга су на нивоу од 8 поштиљака по становнику, односно 20 по домаћинству.

Удео прихода од поштанске делатности у бруто друштвеном производу (у даљем тексту: БДП) у текућим ценама је на нивоу од претходне године од 0,41%.

Година	Укупна актива (АОП 0059)			
	(финансијски подаци у 000 динара)			
	Привредна друштва са шифром 5310	Привредна друштва са шифром 5320	Предузетници са шифром 5310	Предузетници са шифром 5320
2021	32.664.593	9.611.026	0	185.921
2022	33.645.824	11.618.489	1	298.486
2023	35.113.314	12.702.048	2.737	276.868

Табела 3: Укупна актива

Година	Нефинансијски сектор		Финансијски сектор
	% Учешћа активе привредних друштава (5310 и 5320) у активи нефинансијског сектора - привредна друштва	% Учешћа активе предузетника (5310 и 5320) у активи нефинансијског сектора-предузетници	% Учешћа активе привредних друштава предузетника (5310 и 5320) у активи финансијског сектора
2021	2,51	0,58	0,73
2022	2,24	0,81	0,73
2023	2,1	0,66	0,7

Табела 4: Учешће у билансној суми обвезника

Трендови поштанског тржишта

Универзална поштанска услуга (УПУ) и остале поштанске услуге (ОПУ)

Универзална поштанска услуга је најмасовнија категорија поштанских услуга и броји више од 226 милиона услуга у 2023. години, док је у оквиру осталих поштанских услуга реализовано преко 51 милион поштанских услуга, скоро 4 пута мање. Међутим, остале поштанске услуге, као значајно скупље, остварују за 50% већи приход (Табела 5).

Врсте услуга	Обим	Приход	Обим	Приход
	у хиљ.јединица	у хиљ.јединица	%	%
Универзална поштанска услуга	226342	13443014	81	40
Остале поштанске услуге	51.455	20.128.263,65	19	60
УКУПНО	277.797	33.571.277,65	100	100

Табела 5: Обим и приход остварених услуга у 2023. години

УПУ је остварила приход од 13,4 милијарди динара (40%), док су остале поштанске услуге оствариле приход од преко 20,1 милијарди динара (60%).

У 2023. години, евидентирано је значајније смањење удела обима универзалне поштанске услуге. Наиме, смањење удела обима је резултат пада броја услуга из опсега УПУ, а са друге стране повећања броја осталих услуга (Табела 6). Међутим, повећање цена УПУ почетком 2023. године, довело је до повећања прихода, што је компензовало значајни пад обима услуга.

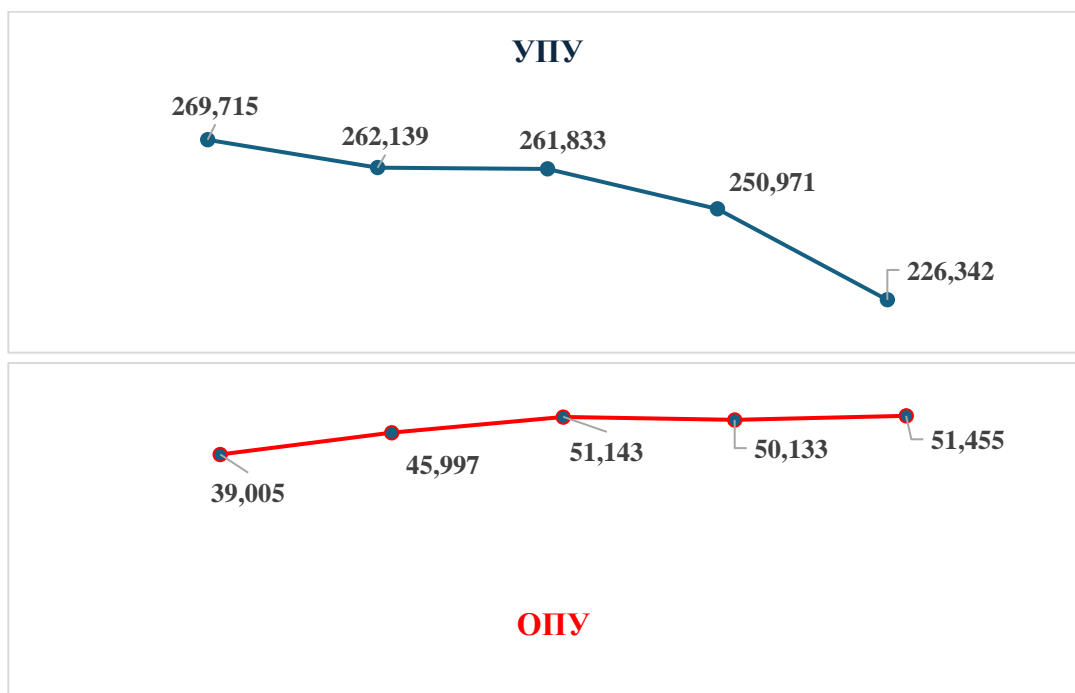
Врста услуга	2019		2020		2021		2022		2023	
	Обим	Приход	Обим	Приход	Обим	Приход	Обим	Приход	Обим	Приход
УПУ	87,4	42,1	85,1	38,9	83,7	40,6	83,4	37,3	81,5	40
ОПУ	12,6	57,9	14,9	61,1	16,3	59,4	16,6	62,7	18,5	60
УКУПНО	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100

Табела 6: Учесће обима и прихода поштанских услуга у периоду од 2019. до 2023. године

Обим УПУ у континуитету опада од 2013. године. Ако се изузме 2017. година када је евидентиран раст, обим УПУ је смањен за -14% у протеклих десет година. Обим поштанских услуга у последњих пет година је приказан у Табели 7. и Графичком приказу 2.

Врста услуга	Обим у хиљадама јединица					Процентуални раст/пад обима			
	2019	2020	2021	2022	2023	20/19	21/20	22/21	23/22
УПУ	269.715	262.139	261.833	250.971	226.342	-3%	-0,10%	-4,20%	-9,80%
ОПУ	39.005	45.997	51.143	50.133	51.455	18%	11%	-2%	2,60%
УКУПНО	308.720	308.136	312.976	301.104	277.797	-0,20%	1,60%	-3,80%	-7,70%

Табела 7. Обим универзалне и осталих поштанских услуга у периоду од 2019. до 2023. године

Графички приказ 2: Трендова раста/пада универзалне и осталих поштанских услуга у периоду од 2019. до 2023. године

Поштанске услуге су оствариле приход који је за 14,22% већи у односу на приход из 2022. године.

Врста услуге	Приход у милионима динара					Процентуални раст/пад прихода			
	2019	2020.	2021.	2022.	2023.	20/19	21/20	22/21	23/22
УПУ	8.916	9.111	11.258	10.972	13.443	2,20%	23,60%	-2,50%	22,50%
Остале услуге	12.277	14.317	16.463	18.419	20.128	16,60%	15,00%	11,90%	9,28%
УКУПНО	21.193	23.427	27.721	29.391	33.571	10,50%	18,30%	6,00%	14,22%

Табела 8: Приход од универзалних и осталих поштанских услуга у период од 2019. до 2023. године

Остале поштанске услуге обављају поштански оператори, као и ЛПО, на основу одобрења за обављање осталих поштанских услуга.

Остале услуге у УПС-у су се у 2023. години вратиле на позитиван тренд раста обима, који је у 2023. години износио 2,5% и који је континуирано присутан, ако се изузме прошла година кад је забележен пад од -2%. Раст обима прати и раст прихода од 9,3%, и ово је први пут да је стопа раста у овој категорији услуга испод 10%. У 2023. години, поштански оператори нису повећавали цене за ову категорију услуга.

Остале поштанске услуге у унутрашњем поштанском саобраћају су најдоминантнија категорија осталих поштанских услуга, заступљене су са 98,1% у обиму и 85,4% у приходу, што је задржано на приближно истом нивоу као претходних година.

Просечан приход по пошљици, у унутрашњем саобраћају у категорији осталих услуга, је наставио континуирани тренд раста, уз увећање за преко 21 динар (7%) у односу на 2022. годину, чиме је достигао вредност од око 341 динар.

Остале услуге	2017. године		2022. године		2023. године		Раст обима		Раст прихода	
	Обим у хиљадама	Приход у милионима рд	Обим у хиљадама	Приход у милионима рд	Обим у хиљадама	Приход у милионима рд	2023-2017	2023-2022	2023-2017	2023-2022
ОУ УПС	30.123	7.877	49.203	15.733	50.434	17.197	67	3	118	9
ОУ МПС	594	1.660	771	2.615	791	2.837	33	3	71	8
Курирске услуге	210	68	159	71	229	94	9	44	38	32
Укупно	30.928	9.605	50.133	18.419	51.454	20.128	66	3	110	9

Табела 9: Обим и приход осталих услуга у 2023. години и поређење са 2017. и 2022. годином

Пошиљке у међународном поштанском саобраћају

У континуитету расте и број пошиљака у међународном поштанском саобраћају. Током 2023. године бележи се повећање у броју пошиљака за овај део тржишта од 22%, с тим што је раст забележен за пошиљке у долазу од 25%. Наспурот томе, у континуитету се бележи смањење обима пошиљака у полазу, које, у 2023. години, износи -17% (Табела 10).

Година	2020	2021	2022	2023	Стопа раста 21/20	Стопа раста 22/21	Стопа раста 23/22
Полаз	1.952.999	1.671.889	1.418.833	1.177.902	-14	-15	-17

Година	2020	2021	2022	2023	Стопа раста 21/20	Стопа раста 22/21	Стопа раста 23/22
Долаз	4.879.559	6.163.074	16.429.411	20.596.157	26	167	25
Укупно	6.832.558	7.834.963	17.848.244	21.774.059	15	128	22

Табела 10: Обим пошљака у међународном саобраћају (полаз и долаз) у периоду (2020-2023)

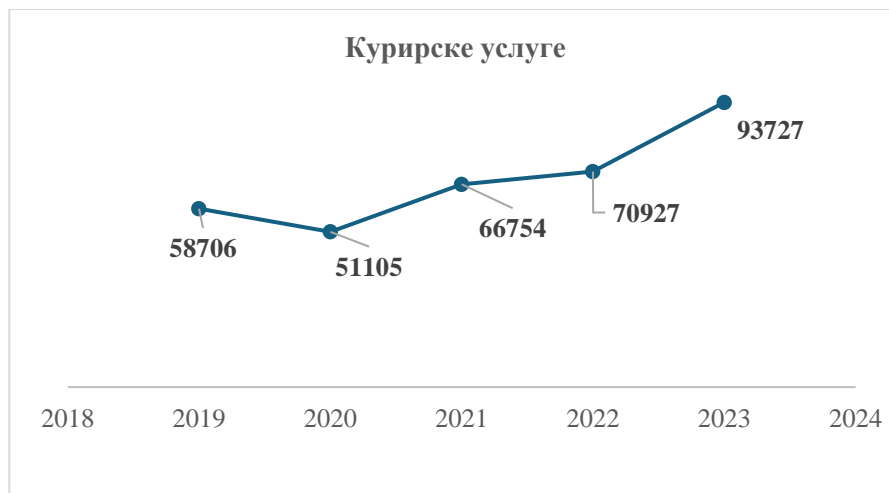
Пошиљке које су долазиле у Републику Србију, током 2023. године, чине приближно 95% укупних међународних пошљака из домена универзалне поштанске услуге и оне остварују 75% укупног прихода универзалне поштанске услуге у МПС-у. Најмасовније су нерегистроване писмоносне пошиљке у долазу (до 20 г) које чине преко 87,6%, за њима следе препоручене пошиљке које чине преко 10,5%.

Курирске услуге

Курирске услуге, у 2023. години, бележе експоненцијалан раст од скоро 44% у обиму, који је праћен растом прихода од преко 32%.

Графички приказ 3: Тренд прихода курирских услуга у хиљадама динара

Графички приказ 4: Тренд обима курирским услуга

Ако упоредимо кретање БДП у текућим ценама у периоду од 2019. до 2023. године са оствареним приходима у поштанској делатности, уочава се константан раст па се може закључити да је раст прихода од поштанских услуга у директној корелацији са растом БДП.

Испитивање задовољења потреба корисника поштанских услуга

На сваке две године, организује се независно истраживање задовољења потреба корисника поштанских услуга. Истраживање је спроведено у периоду од 29.01.2024. до 23.02.2024. године и обухватило је две циљне групе - физичка лица (1.200 испитаника) и правна лица (300 правних лица).

Већина физичких лица (76%) је задовољна опсегом услуга које ЈПО нуди. Скоро половина види потребу за увођењем нових услуга, које се односе на унапређење функционисања система. Највише испитаника је навело да је потребно увести већи број пакетомата, који се могу сматрати решењем проблема које су навели попут недоласка курира на врата и остали проблеми у вези са уручењем пошиљака.

Ако посматрамо потребе корисника на узорку физичких лица, између осталог, добијени су следећи резултати:

- 80% становника урбаних насеља сматра да се писмо може уручити дан касније, у односу на дан када поштар добије пошиљку за доставу;
- 59% корисника поштанских услуга је имало негативно искуство уручивања писама/пакета од стране ЈПО-а у протеклих годину дана;
- 85% корисника поштанских услуга је задовољно тренутном близином поште, највише незадовољних су у ретко насељеним руралним местима;
- Преферирано време доласка до најближе поште је 7 минута, а за кориснике који виде потребу за отварањем ближе поште (узевши у обзир целу територију и независно од начина путовања) просечно време које им је потребно да стигну до поште је 15 минута;
- 29% испитаника има потребу за продужењем радног времена поште, очекивано продужење најчешће износи 2 или 3 сата у односу на тренутно радно време, а највећу потребу за

продужењем имају Београђани и становништво из руралних насеља веће густине насељености;

- 73% урбаног становништва сматра да је рад суботом јединица поштанске мреже важан. Предлог радног времена (понедељак, среда, петак: од 9 ч до 15 ч; уторак, четвртак: од 13 ч до 19 ч и субота од 9 ч до 13 ч) као прихватљив оцењује 47% становништва;
- Квалитет писмоносне и пакетске услуге се у већини случајева (78% и 76%) оцењује највишим оценама (4 и 5 на петостепеној скали);
- Увођење нових услуга (хибридно писмо, услуге помоћи е-услугама државне управе и услуге усмерене на „рањиве“ категорије становништва) је оцењено као важно. Хибридно писмо се показало као релативно мање значајно (60%) у поређењу са осталим предложеним услугама (89% за е-услуге и 92% за услуге ка „рањивим“ категоријама);
- Код физичких лица постоји жеља за наставком пружања услуге приоритетног писма упркос чињеници да се она ретко користи. Слично важи и за преношење пакета великих димензија, за коју 87% испитаника сматра да ЛПО треба да је пружа;
- Када је реч о нетипичним поштанским услугама, какве су уплате и исплате, 97% становништва сматра да их треба задржати.

Ако посматрамо узорак правних лица, између осталог, добијени су следећи резултати:

- 74% правних лица је задовољно опсегом услуга које тренутно пружа ЛПО, само 24% види потребу за увођењем нових услуга. Правним лицима је важније унапређење функционисања већ постојећих услуга, посебно када је реч о кашњењу пошиљака и грешкама. Уочава се потреба за већим бројем пакетомата;
- Услугу приоритетног писма сматрају мање важном (за задржавање услуге је 37%). Само 17% сматра да је пружање директне адресоване поште значајно. Три од пет правних лица сматра да је важна услуга преноса пакета великих димензија;
- 84% сматра да је важно увести услуге усмерене ка „рањивим“ категоријама становништва, док 42% правних лица сматра да је битно увести услугу хибридно писмо;
- 56% испитаника сматра да би рок уручења од 2 дана био задовољавајући;
- 87% правних лица је задовољно близином поште, предузећа која писма шаљу у београдском региону су задовољнија близином поште. На нивоу Србије, просечно време потребно да се стигне до поште је 6 минута, док просечна максимална прихватљива удаљеност износи 13 минута (независно од начина путовања);
- 11% правних лица има потребу за дужим радним временом поште, а они који имају ову потребу очекују благо продужење 1 или 2 сата више од тренутног радног времена. Правна лица, из урбаних средина, су подељена по питању значаја радног времена суботом за приближно подједнак број, рад суботом јесте, односно, није важан. Слично важи и за предлог радног времена (понедељак, среда, петак: од 9 часова до 15 часова; уторак, четвртак: од 13 часова до 19 часова и субота од 9 часова до 13 часова) који је прихватљив за 35% правних лица. Предлог радног времена који подразумева минимум 4 сата дневно је лоше оцењен (прихватљив је за 28%). Предузећа из руралних подручја, очекују петодневну радну недељу (77%), са радним временом од бар 6 часова у току дана (62%);
- Квалитет писмоносне и пакетске услуге се оцењује високим оценама и код правних субјеката, иако је половина правних лица у протеклих годину дана имала искуство са закаснелим уручењем писама/пакета.

Запослени у поштанској делатности

У 2023. години, забележен је значајнији раст броја запослених код осталих поштанских оператора, од 6,7%.

Код јавног поштанског оператора, присутно је и даље смањење броја запослених (-4%), што доводи до континуираног смањења удела запослених ЈПО у укупном броју запослених у поштанској делатности, који у 2023. години износи 76%.

Оператори	Година				
	2019	2020	2021	2022	2023
ЈПО	15.001	15.063	14.779	14.603	14.035
Остали поштански оператори	4.031	4.070	4.132	4.149	4.424
УКУПНО	19.032	19.133	18.911	18.752	18.459

Табела 11: Број запослених у поштанском сектору по годинама

3. Стање законодавства у области поштанских услуга у Републици Србији

Регулаторни оквир значајан за развој области поштанских услуга у Републици Србији, чине следећи прописи:

- Закон о поштанским услугама („Службени гласник РС”, број 77/2019);
- Закон о потврђивању аката Светског поштанског савеза („Службени гласник РС – Међународни уговори”, број 42/2009);
- Закон о потврђивању аката Светског поштанског савеза („Службени гласник РС – Међународни уговори”, број 10/2014);
- Закон о потврђивању аката Светског поштанског савеза ("Службени гласник РС - Међународни уговори", број 12/2018-245);
- Закон о потврђивању Другог додатног протокола Светске поштанске конвенције: („Службени гласник РС – Међународни уговори”, број 1/2021-13);
- Закон о потврђивању аката Светског поштанског савеза („Службени гласник РС – Међународни уговори”, број 2/2023);
- Стратегија развоја поштанских услуга у Републици Србији за период 2021-2025. године („Службени гласник РС”, број 68/2021);
- Правилник о утврђивању Плана издавања пригодних поштанских марака и мотива редовних издања поштанских марака („Службени гласник РС”, бр. 115/23, 6/24, 21/24 и 37/24);
- Правилник о ближим условима за обављање универзалне поштанске услуге и минимуму радног времена јавног поштанског оператора („Службени гласник РС”, број 91/20);
- Правилник о ближим условима за отпочињање обављања делатности поштанских услуга („Службени гласник РС”, број 91/20);
- Правилник о начину образовања комисије и поступку отварања и прегледа садржине поштанских пошиљака које садрже предмете чије слање је забрањено („Службени гласник РС”, број 91/20);

- Правилник о условима за унапређење и одрживост обављања универзалне поштанске услуге и ближим условима за пружање универзалне поштанске услуге особама са инвалидитетом („Службени гласник РС”, број 91/20);
- Правилник о посебним условима за обављање универзалне поштанске услуге у случају ванредне ситуације и ратног стања („Службени гласник РС”, број 148/20);
- Правилник о начину и поступку обављања стручног надзора над применом Закона о поштанским услугама („Службени гласник РС”, број 146/20);
- Правилник о приступу поштанској мрежи јавног поштанског оператора („Службени гласник РС”, број 159/20);
- Правилник о обрасцу и начину издавања легитимације овлашћеног лица за обављање стручног надзора над радом поштанског оператора („Службени гласник РС”, број 159/20);
- Правилник о начину вођења одвојеног рачуноводства и провере веродостојности регулаторних извештаја јавног поштанског оператора („Службени гласник РС”, број 126/20);
- Правилник о начину вођења одвојеног рачуноводства и провере веродостојности регулаторних извештаја јавног поштанског оператора („Службени гласник РС”, број 48/24);
- Правилник о техничким условима за кућне сандучиће („Службени гласник РС”, број 126/20);
- Правилник о обрасцима захтева за доделу дозволе за обављање универзалне поштанске услуге („Службени гласник РС”, број 23/20);
- Правилник о висини и начину плаћања таксе за издавање дозволе и накнаде оперативних трошкова за обављање поштанских услуга („Службени гласник РС”, број 82/20);
- Правилник о параметрима квалитета за обављање поштанских услуга („Службени гласник РС”, број 114/20);
- Правилник о утврђивању јединствених тарифних ставова за универзалну поштанску услугу („Службени гласник РС”, број 111/20);
- Правилник о условима и начину обављања поштанских услуга („Службени гласник РС”, број 115/20).

4. Нацрт закона о поштанским услугама

Овај закон следи принципе објективности, недискриминације, транспарентности и пропорционалности, као и принципе правне сигурности обезбеђујући јасноћу и предвидљивост прописа уз поштовање људских права.

Нацртом закона уређују се сва кључна питања функционисања домаћег тржишта поштанских услуга и уређују се области које су подељене на следећа поглавља:

- Основне одредбе;
- Надлежности;
- Поштанске услуге;
- Поштанске пошиљке;
- Приступ мрежи јавног поштанског оператора;
- Дозволе за обављање поштанских услуга;
- Поштанске марке;
- Заштита корисника поштанских услуга и приговори;

- Надзор;
- Стручни надзор;
- Казнене одредбе;
- Прелазне и завршне одредбе.

I Проблеми које нови акт треба да реши

Нацрт закона сачињен је у циљу решавања следећих питања:

- ~~унапређење законских решења и отклањање недостатака важећег закона који су уочени кроз његову досадашњу примену;~~
- 1. Унапређење законских решења и отклањање недостатака важећег закона
Фокус је на анализи потешкоћа из претходне примене закона, као и на предлоге за конкретна побољшања законских решења и процедура како би се елиминисали уочене потешкоће. У спровођењу постојећег закона уочено је да поштански оператори тренутно при пријему вредносних пошиљака врше увид у личну исправу корисника са фотографијом и евидентирају регистарски број личне исправе у циљу утврђивања идентитета пошиљаоца и спречавања прања новца и финансирања тероризма и промета робе нерегистрованих субјеката, али да је неопходно вршити увид и у исправе корисника који шаљу поштанске упутнице, имајући у виду да ова услуга у наведеном смислу такође носи ризик. Поред наведеног, уочено је да је до проблема у тумачењу закона долазило у вези са тиме да ли одређене услуге припадају резервисаном сервису, уколико оператори врше само једну од наведених фаза овог сервиса, па је извршена измена у смислу да резервисане услуге морају обухватати све фазе (пријем, усмеравање, пренос и уручење), како би се прецизно знало шта је обухват овог сета услуга.
~~обезбеђење економски и социјално одрживе универзалне поштанске услуге, као услуге од општег интереса за све грађане Републике Србије, у дигиталном окружењу;~~
- 2. Обезбеђење економски и социјално одрживе универзалне поштанске услуге
У данашњем дигиталном окружењу, традиционалне поштанске услуге морају се модификовати да би остале релевантне и доступне свим грађанима, што подразумева развој модела који комбинује традиционалне и електронске поштанске услуге како би се сачувала доступност и општи интерес. Нацртом закона уведена је нова одредба где је резервисаним услугама обухваћен и пријем електронске поруке/документа и пренос истог у јединствено електронско сандуче.
- ~~измена лимита по маси који се односе на резервисани сервис у циљу унапређења конкуренције на тржишту поштанских услуга;~~
- 3. Измена лимита по маси за резервисане поштанске услуге
Важећи закон поставља лимите по маси за резервисане поштанске услуге, што може обесхрабрити нове операторе да уђу на тржиште. Измена ових лимита могла би повећати конкуренцију, смањити цене и подстаћи иновације, а да при том буде сачувана квалитетна услуга за кориснике.
- ~~редефинисање сета услуга које чине резервисану поштанску услугу у циљу обезбеђења одрживости и унапређења конкурентности поштанске делатности у дигиталној ери;~~
- 4. Редесфинисање опсега услуга које чине резервисану поштанску услугу

Промене у технологији и навикама корисника захтевају адаптацију резервисаних поштанских услуга. Предлаже се нов опсег услуга које ће бити дефинисане у контексту модерног тржишта, како би се задовољиле потребе корисника у дигиталном добу.

- ~~повећање степена заштите корисника поштанских услуга путем стварања једноставнијих и ефикаснијих поступака подношења рекламација и приговора поштанским операторима, као и начина остваривања накнаде штете корисницима поштанских услуга;~~
- 5. Повећање степена заштите корисника поштанских услуга

Тренутни систем за подношење рекламација и приговора је сложен. Потребно је створити лакше и доступније процедуре за кориснике, као и јасне механизме обештећења у ситуацијама када су њихова права угрожена. Нацртом закона предложено је да поштански оператори имају обавезу да у својим општим условима морају да пропишу и начин паковања поштанских пошиљака, што је веома важно у рекламационом поступку.

6. Јачање капацитета и унапређење оквира надлежности Регулатора

Регулаторно тело (РАТЕЛ) треба да има већа овлашћења и капацитете за праћење и регулисање рада поштанских оператора, ради ефикаснијег праћења тржишта и јачања конкуренције на тржишту. Неке од њих су:

- сачињава упоредни преглед цена поштанских услуга поштанских оператора и на својој интернет страници објављује податке из ценовника поштанских услуга;
- сачињава географски преглед распрострањености поштанске мреже и територијалне доступности услуга поштанских оператора и на својој интернет страници објављује податке из географског прегледа;
- подстиче конкуренцију и иновације на тржишту поштанских услуга;
- прикупља, обрађује и објављује податке о тржишту поштанских услуга уз основне податке о пословању поштанских оператора у вези са обимом и приходом од остварених поштанских услуга по поштанском оператору;
- прикупља и обрађује податке од поштанских оператора потребне за унапређење прекограничне доставе пакета;
- прикупља и објављује податке у вези активности поштанских оператора усмерених на одрживи развој и подстиче сарадњу између поштанских оператора и заинтересованих институција по том питању;

~~поједностављење административних процедура за отпочињање обављања делатности поштанских услуга у циљу даљег јачања конкуренције на тржишту поштанских услуга;~~

7. Поједностављење административних процедура

Сложене и дуготрајне процедуре су честа препрека за нове операторе на тржишту. Фокус је на стварању једноставнијег, ефикаснијег система регистрације и лиценцирања нових давалаца поштанских услуга.

~~подстицање развоја прекограничних поштанских услуга и повећање глобалне повезаности;~~

8. Подстицање развоја прекограничних поштанских услуга

Важно је развијати механизме који олакшавају прекограничну размену поштанских услуга, као и сарадњу са међународним партнерима.

Успостављање правног оквира за дигитализацију процеса у циљу примене нових дигиталних технологија у поштанској делатности и савремене поштанске опреме, кроз измену постојећих законских решења у вези са пријемом и уручењем поштанских пошиљака, у погледу омогућавања пријема и уручења пакета преко пакетомата, односно аутомата;

9. Дигитализацију процеса

Успостављање правног оквира за дигитализацију процеса у циљу примене нових дигиталних технологија у поштанској делатности и савремене поштанске опреме, кроз измену постојећих законских решења у вези са пријемом и уручењем поштанских пошиљака, у погледу омогућавања пријема и уручења пакета преко пакетомата, односно аутомата;

10. Подизање нивоа транспарентности

Повећана транспарентност у раду поштанских оператера, као и поједностављење приступа активностима регулисања, помоћи ће корисницима да лакше разумеју своја права и обавезе, као и да ефикасније подносе жалбе и приговоре. Прихватајући уочене недостатке, предложена законска решења имају за циљ стварање ефикаснијег, доступнијег и конкурентнијег система поштанских услуга у Републици Србији. Нацрт закона је усклађен са Уредбом о услугама прекограничне доставе пакета (ЕУ) 2018/644 како би се решио проблем поштарина примењених на услуге прекограничне доставе пакета и недостатак транспарентности цена и регулаторног надзора таквих услуга. Ова промена доноси обавезе поштанским операторима да редовно достављају податке Регулатору о поштаринама за прекограничну доставу пакета, као и Регулатору, да те податке прикупља и обезбеђује транспарентност и доступност ових података корисницима поштанских услуга.

Преглед предлога најзначајнијих одредаба овог закона које се мењају односно уводе:

Имајући у виду чињеницу да је Република Србија кандидат за чланство у Европској унији, као и да је важећи Закон о поштанским услугама („Службени гласник РС”, број 77/2019) у потпуности усклађен са Директивом 97/67/ЕС (прва поштанска директива), Директивом 2002/39/ЕС (друга поштанска директива) и већином одредаба Директиве 2008/06/ЕС (трећа поштанска директива), потребно је спровести даље усклађивање са правним оквиром ЕУ који обухвата поменуте три поштанске директиве и Уредбу (ЕУ) 2018/644 Европског парламента и Савета од 18. априла 2018. о услугама прекограничне доставе пакета, тако што ће се вршити даље транспоноване одређених одредаба треће поштанске директиве и наведене Уредбе у национални поштански закон.

С тим у вези, последњих година приметан је интензиван раст пакетских, експрес и курирских услуга, који је настао због убрзаног развоја е-трговине у Републици Србији и у целој Европи. Главни предуслов за даљи раст електронске трговине је унапређена пакетска достава, која може да прати тај раст и да одговори на захтеве корисника у сегменту цена и квалитета услуга. Уочено је да су тржишта поштанских услуга претрпела велику промену, углавном, вођену технолошким иновацијама, дигитализацијом и е-трговином. Писмоносне пошиљке се све више замењују са електронском комуникацијом, посебно, у контексту е-управе. Истовремено, е-трговина је довела до значајног повећања обима услуга доставе пакета. Поређењем са 2022. годином, у 2023. години се бележи раст обима експрес пошиљака, а самим тим и раст обима даљинске продаје. Обим експрес пошиљака је, у односу на 2022. годину, повећан за 1,42%, а нешто већа стопа раста се региструје код пошиљака које су последица даљинске продаје (6,67%). Раст прихода, код пошиљака

које су последица даљинске продаје, у односу на 2022. годину, износи 13%. Имајући у виду изузетан значај квалитетног регулисања одвијања прекограничног пакетског саобраћаја на очекивани даљи раст електронске трговине, спроведена је детаљна анализа у вези са могућношћу примене ове Уредбе на домаћем поштанском тржишту и потребом њене имплементације у поштанску регулативу. Наиме, Уредба је усвојена 2018. године у контексту Стратегије јединственог дигиталног тржишта ЕУ, како би се решио проблем релативно високог нивоа поштарина примењених на услуге прекограничне доставе пакета и недостатак транспарентности цена и регулаторног надзора таквих услуга. Овај акт доноси обавезе поштанским операторима да редовно достављају податке Регулатору о поштаринама за прекограничну доставу пакета, као и Регулатору, да те податке прикупља и обезбеђује транспарентност и доступност ових података корисницима поштанских услуга. На основу напред наведеног, уочена је потреба имплементације Уредбе, путем давања нове надлежности Регулатору у виду прикупљања и обраде података од поштанских оператора, потребних за унапређење прекограничне доставе пакета и обавезе доношења правилника у вези са тим. У наведеном правилнику Регулатор ће детаљно разрадити и пренети одредбе Уредбе и анексе са табелама које ће поштански оператори морати континуирано да попуњавају и достављају Регулатору. На тај начин биће створен комплетан правни основ за транспонување Уредбе (ЕУ) 2018/644 Европског парламента и Савета од 18. априла 2018. о услугама прекограничне доставе пакета.

Поред наведеног, на нивоу Европске уније, разматрајући кључна питања о томе да ли постојећи ЕУ правни оквир за област поштанских услуга одговара сврси и да ли одговара садашњим и будућим потребама корисника поштанских услуга и поштанских оператора, дошло се до закључка да је одржавање неког облика универзалне поштанске услуге за све грађане ЕУ оправдано и неопходно, али уз одговарајући ниво флексибилности за државе чланице да креирају поштанске политике на националном нивоу. У том смислу, руководећи се претходно уоченим, предложене измене и допуне поштанске регулативе заснивају се на флексибилној примени поштанске директиве, у складу са националним специфичностима са тежиштем на заштити потрошача, увођењу нових технологија и дигитализацији.

При увођењу нових технологија и дигитализације процеса, законодавне измене и допуне поштанске регулативе могу укључивати следеће кључне елементе:

1. Увођење иновација у области поштанских услуга

Увођење напредних технологија може побољшати ефикасност доставе, омогућити праћење пакета у реалном времену и оптимизовати руте за испоруку.

2. Дигитализација процеса

Дигитализација поштанских процеса обухвата увођење електронских платформи за наручивање и праћење поштанских услуга. Доступност мобилних апликација и веб-услуга може у значајној мери побољшати корисничко искуство и повећати транспарентност.

3. Заштита потрошача

Измене у регулативи требају да нагласе заштиту права потрошача, укључујући правна средства у случају превара, као и безбедност података. Потрошачи морају бити информисани о правима и обавезама у вези са дигиталним услугама.

Комбиновање ових елемената у регулативи може створити динамичније и конкурентније поштанско тржиште, где ће нове технологије и дигитализација играти кључну улогу у модернизацији услуга и унапређењу корисничког искуства.

~~Имајући у виду напред наведено,~~ Нацртом закона предложено је смањење лимита по маси за резервисане поштанске услуге са 50 грама на 20 грама, што ће представљати наредни корак у либерализацији тржишта која се у ЕУ и у државама кандидатима за чланство спроводила постепено, спуштањем лимита по маси и цени, почев од 350 грама, преко 100 грама, све до 50 грама и ниже. Смањење лимита за резервисане поштанске услуге на 20 грама уноси значајне промене у динамику поштанског тржишта, што отвара могућности за нове играче на тржишту и мотивише постојеће поштанске операторе да унапређују своје услуге. Овај корак доприноси широј либерализацији тржишта, како би се осигурала већа конкурентност, ефикасност и ефективност у пружању поштанских услуга.

На овај начин даће се додатни подстрек јачању конкуренције у овом сегменту, али ће се задржати и постојање резервисаног сервиса због изузетног значаја истог, као начина надокнаде трошкова пружања универзалне поштанске услуге, за чије обављање се овлашћује Јавно предузеће „Пошта Србије”, Београд, као јавни поштански оператор. Овако дефинисани праг за резервисану поштанску услугу ће се примењивати до дана приступања Републике Србије ЕУ, односно потпуна либерализација тржишта поштанских услуга планира се са уласком Републике Србије у Европску унију.

Новине у закону су и у редефинисању опсега резервисане поштанске услуге, тако да уместо фаза услуга, које су у постојећем закону наведене, алтернативно, кумулативно су дефинисане све фазе које чине резервисану поштанску услугу. Поред наведеног, пријем, пренос и исплата поштанских упутница, као једна у сету услуга у оквиру универзалног сервиса, искључује из резервисаног сервиса. Такође, а имајући у виду потребе грађана и привреде за услугама квалификоване електронске доставе, као услугама од поверења, и тенденције обезбеђење одрживости поштанских услуга у дигиталном добу, у резервисани сервис укључени су и пријем електронске поруке/документа и пренос истог у јединствено електронско сандуче, дефинисано законом којим је уређена област електронске управе. Јавни поштански оператор, као сертификовано тело за вршење наведених услуга, пружаће их свим грађанима Републике Србије, гарантујући сигурност и заштиту података.

Такође, новим законом јасно је прописано **које услуге се не сматрају резервисаним**, што је нарочито важно јер је дефиниција, према постојећем закону, често, доводила до недоумице, да ли су у поштарину укључене и допунске услуге или не. У том смислу, предложено је решење да се поштанске услуге не сматрају резервисаним поштанским услугама, ако им је поштарина без допунских услуга виша од износа који је два и по пута већи од поштарине за пренос писмоносне пошиљке најбрже категорије према важећем ценовнику јавног поштанског оператора.

Затим, предложено је коришћење поштанске мреже јавног поштанског оператора за обављање нових услуга и послова, као поверених, у циљу унапређења друштвено економског развоја, равномерног државног развоја и друштвене кохезије и социјалне инклузије становништва на целокупној територији Републике Србије, и то: услуге од општег економског интереса према захтевима државних органа, приступ и подршка услугама електронске управе Републике Србије и услуге за угрожене кориснике који због свог економског или друштвеног положаја, услова живота, посебних потреба или других тешких личних прилика прибављају робу или користе услуге под нарочито отежаним условима или су у томе онемогућени. **Финансирање наведених услуга биће обезбеђено из буџетских средстава у облику накнаде за обављање ових услуга, у складу са правилима о контроли државне помоћи. Наиме, наведене одредбе су дефинисане у складу са Стратегијом Светског поштанског савеза, специјализоване организације УН, чији је Република Србија један од оснивача и активни члан, а којом је дата препорука државама**

чланицама да кључна подручја деловања до 2030. године у овој области треба да буду: смањивање разлика у развоју поштанског сектора, допринос остваривању циљева одрживог развоја УН, унапређење регулаторног оквира, као и промовисање различитих начина коришћења поштанских мрежа за социјални и економски развој. Поштанска мрежа јавних поштанских оператора због своје разгранатости и доступности представља изузетно значајан ресурс, који може послужити за доставу различитих врста потребних роба и докумената путем поштанских пошиљака угроженим корисницима, којима се у неким земљама сматрају стара лица преко 80 година уколико живе сама, затим одређене категорије лица са инвалидитетом и сл, којима би оваква достава на кућну адресу умногоме олакшала свакодневни живот. С тим у вези, државе чланице посебну пажњу посвећују превазилажењу изазова у вези са ширењем дигиталних услуга, где мањи делови популације не могу да обаве или нису оспособљени да приступе овим услугама од куће, па им се омогућава да ове услуге обављају у најближим поштама, чиме се свим грађанима дају једнаке могућности за коришћење различитих модерних сервиса. С тим у вези, новим законским решењем предлаже се да се подршка становништву које је угрожено (стара лица или слабо покретна лица) или становништву које има потешкоће са коришћењем дигиталних сервиса, тако што ће има јавни поштански оператор пружити подршку кроз доставу различитих потребних ствари и роба на кућну адресу или путем подршке у јединицама поштанске мреже.

Преименован је опсег осталих поштанских услуга, тако што је дефинисан обухват поштанских услуга изван опсега универзалне поштанске услуге, који, између осталог, подразумева курирске услуге и експрес услуге, које су у постојећем закону биле посебним чланом дефинисане као услуге додатне вредности, док је дефинисано да се уручење експрес пошиљака, изузетно, може извршити одређеног дана.

Када је реч о поштаринама за обављање поштанских услуга, предложено је да је поштански оператор дужан да услове за остваривање попушта истакне на видном месту у просторијама у којима пружа поштанске услуге и на својој интернет страници. Такође је новим решењем предвиђено да се ценовник за универзалну поштанску услугу, осим резервисаних поштанских услуга, као и услови на основу којих се дају попусти, достављају Регулатору на сагласност, који је у обавези да одлучи у року од 30 дана од дана подношења захтева.

Код поштарина за поштанске услуге изван опсега универзалне поштанске услуге, предвиђа се да је поштански оператор дужан да ценовник поштанских услуга изван опсега универзалне поштанске услуге и услове на основу којих даје попусте, достави, Регулатору на сагласност, најкасније 30 дана пре почетка планиране примене, уместо досадашња три дана.

Такође, предложено је прецизније одвојено рачуноводство, нето трошак, као и накнада за неправедно финансијско оптерећење. Детаљније су дефинисане процедуре вођења одвојеног рачуноводства, од стране јавног поштанског оператора, који има обавезу да својим интерним обрачуном обезбеди алокацију трошкова свих услуга, имајући у виду да ће овакво рачуноводствено раздвајање служити и као извор података за обрачун евентуалног нето трошка универзалне поштанске услуге. Утврђен је рок у којем јавни поштански оператор доставља сачињен годишњи извештај о начину вођења одвојеног рачуноводства, на сагласност Регулатору, а то је, до 31. јула текуће године за претходну годину. Утврђен је рок у којем Регулатор има обавезу да објављује извештаје о усклађености вођења рачуноводственог раздвајања од стране јавног поштанског оператора за претходну годину, а то је до 31. децембра текуће године.

Унапређен је поступак остваривања накнаде за неправедно финансијско оптерећење, тако што Регулатор ближе утврђује начин обрачуна нето трошка јавног поштанског оператора и начин

остваривања права на накнаду услед неправедног финансијског оптерећења, врши проверу аутентичности и ваљаности података који се користе за прорачуне и утврђује износ нето трошка који представља неправедно оптерећење јавног поштанског оператора. Затим, Регулатор може у поступку провере затражити од јавног поштанског оператора достављање и других података у вези са обављањем универзалне поштанске услуге.

У вези са накнадом за неправедно финансијско оптерећење, редефинисан је рок за достављање Регулатору на сагласност обрачунати нето трошак од обављања универзалне поштанске услуге од стране јавног поштанског оператора, а то је, уместо до 31. марта, сада, до 31. јула текуће године за претходну годину. Одлуку о износу нето трошка који представља неправедно финансијско оптерећење доноси Регулатор у року од 90 дана од дана достављања обрачуна од стране јавног поштанског оператора. Нето трошак се надокнађује на основу захтева јавног поштанског оператора, сходно одлуци Регулатора из буџетских средстава, уз сагласност Министарства финансија и у складу са правилима о контроли државне помоћи.

Када је реч о врстама поштанских услуга, предложена је нова подела поштанских услуга, тако да се исте групишу у две групе, и то: универзална поштанска услуга и поштанске услуге изван опсега универзалне поштанске услуге.

Даље, предложена је нова прецизнија и јаснија дефиниција опсега универзалне поштанске услуге, имајући у виду да је дата дефиниција, у постојећем закону, често доводила до различитих тумачења у погледу дефинисања фаза и врста услуга које су обухваћене опсегом универзалне поштанске услуге. Према постојећим законским одредбама, постојала је дилема у тумачењу обухвата универзалне поштанске услуге у смислу да ли се за пакет масе до десет килограма у унутрашњем и међународном поштанском саобраћају обавља само фаза пријема или све фазе, укључујући: пријем, прераду, превоз и уручење. У том погледу, новим законским решењем прецизно и јасно је дефинисано да универзална поштанска услуга обухвата пријем, усмеравање, пренос и уручење пакета масе до десет килограма. Новина у закону је и редефинисање резервисане услуге тако да уместо фаза услуга, које су у постојећем закону наведене алтернативно, кумулативно су дефинисане све фазе које чине резервисану поштанску услугу, односно уместо у досадашњем закону „пријем и/или прераду и/или превоз и/или уручење писмоносних поштанских пошиљака“ предлог је „пријем, усмеравање, пренос и уручење писмоносних поштанских пошиљака“.

У делу регулисања одрживости и унапређења пружања универзалне поштанске услуге, предложена је оптимизација броја подзаконских аката која доносе ресорно Министарство, Регулатор и јавни поштански оператор, тако да:

- ближе услове за обављање универзалне поштанске услуге, које се односе на техничке и технолошке ресурсе јавног поштанског оператора/даваоца универзалне поштанске услуге, минимум радног времена, неопходне услове за пружање универзалне поштанске услуге особама са инвалидитетом као и номенклатуру, прописује министар надлежан за послове поштанског саобраћаја на предлог Регулатора;

- мерила и критеријуме које мора испуњавати поштанска мрежа јавног поштанског оператора/даваоца универзалне поштанске услуге, водећи рачуна о густини насељености, покривености подручја и стварним потребама корисника услуга, као и ближе параметре квалитета за обављање универзалне поштанске услуге прописује Регулатор;

- јавни поштански оператор/давалац универзалне поштанске услуге утврђује начин обављања универзалне поштанске услуге у случају ванредне ситуације и ратног стања, уз сагласност министарства надлежног за послове који се односе на област поштанског саобраћаја.

У циљу даље хармонизације са правним оквиром Европске уније у области поштанских услуга, Нацртом закона проширене су надлежности Регулатора, тако да се законом сада прописује да Регулатор сачињава упоредни преглед цена поштанских услуга поштанских оператора и објављује податке из ценовника поштанских услуга, сачињава географски преглед распрострањености поштанске мреже и територијалне доступности услуга поштанских оператора и објављује податке из географског прегледа, подстиче конкуренцију и иновације на тржишту поштанских услуга, прикупља, обрађује и објављује податке о тржишту поштанских услуга уз основне податке о пословању поштанских оператора у вези са обимом и приходом од остварених поштанских услуга по поштанском оператору, прикупља и објављује податке у вези активности поштанских оператора усмерених на одрживи развој и подстиче сарадњу између поштанских оператора и заинтересованих институција по том питању.

Такође, у постојећем законском решењу је било утврђено да Министарство и Регулатор доносе већи број подзаконских аката, који су се, у неким случајевима, и у одређеним сегментима преплитали, што је кориснике поштанских услуга и поштанске операције чешће доводило у недоумицу. На пример, Правилник о ближим условима за обављање универзалне поштанске услуге који доноси министарство и Правилник о условима и начину обављања поштанских услуга који доноси РАТЕЛ се преплићу јер оба регулишу универзалну поштанску услугу и начин њеног пружања. Оба документа дефинишу одређене стандарде, обавезе и процедуре које постаје обавезујуће за јавног поштанског оператора, осигуравајући да се услуге пружају у складу са прописаним минимумом. У циљу повећања транспарентности, поједностављења приступа корисника поштанских услуга поштанској регулативи, олакшавања обављања поштанских услуга и лакшег остваривања заштите права корисника поштанских услуга, смањен је и број подзаконских аката које доноси Министарство и Регулатор и конкретно је прецизирано која институција доноси који акт и шта се тачно њиме уређује.

Када је реч о недостацима постојећег закона, који су уочени кроз његову актуелну примену, важно је напоменути да су инспектори за поштанске услуге, вршећи надзор над применом закона, као и других прописа, којима је регулисано обављање поштанских услуга, уочили постојање мањкавости у постојећем закону које би овим законским решењима требало отклонити. Наиме, постојећи закон, не прописује обавезу поштанских оператора да поступајућем инспектору доставе потребну документацију, што их је често ометало у вршењу инспекцијског надзора. Новим предлогом је предвиђена обавеза поштанских оператора да, поред тога што имају обавезу да ставе на увид потребну документацију, имају обавезу и да је доставе, а у супротном је предвиђена новчана казна за учињени прекршај. Инспектори за поштанске услуге су, вршећи инспекцијске надзоре, се често на терену сусретали са ситуацијама да нису од поштанских оператора могли добити тражене податке јер нигде нису били прописани рокови у којима поштански оператори имају обавезу да чувају документацију. Предложеним законским решењима је предвиђено да општи услови поштанских оператора морају да садрже рокове чувања документације, како би се обезбедила већа транспарентност рада, и олакшао рад инспектора за поштанске услуге у циљу заштите права корисника поштанских услуга. Ово су додатни трошкови за привредне субјекте, јер ће привредни субјекти бити сада у обавези да чувају одређену документацију за коју није постојала обавеза чувања (проширење капацитета или поверавање архиве другом регистрованом привредном субјекту), али ће се истима обезбедити боља заштита права корисника.

У складу са постојећим законом, уз захтев за добијање дозволе за обављање поштанске делатности, као део потребне документације, неопходно је поднети и доказ о испуњености услова за обављање поштанске услуге. Министарство је, преко инспектора за поштанске услуге, вршило проверу

услова испуњености и издавало решење, док је, на основу тога Регулатор издавао дозволе. ЕУ је, преко PLAC пројекта, дала смернице да наведено новим законским **решењима треба укинути**, што је и учињено и на тај начин је извршено поједностављење и скраћивање процедуре за отпочињање поштанске делатности, а све у циљу унапређења услова пословања привредних субјеката у области поштанских услуга,

Како би се повећао ниво заштите корисника поштанских услуга, Нацртом закона су предложена решења за унапређење рекламационог поступка, начина надокнаде штете. Наиме, чланом 9. Нацрта закона је прописано да општи услови за обављање поштанских услуга, морају да садрже и рокове чувања документације о поштанским пошиљкама, поступак рекламације и потраживања, као и поступак обештећења корисника у рекламационом поступку. Имајући у виду да поштански оператори имају обавезу да своје опште услове објаве на својим интернет страницама, а јавни поштански оператор и у Службеном гласнику Републике Србије, ово је нарочито важно са аспекта заштите интереса корисника поштанских услуга. Такође је Нацртом закона предложено и да поштански оператори имају обавезу да у својим општим условима морају да пропишу и начин паковања поштанских пошиљака, што је веома важно у рекламационом поступку.

Када је реч о обезбеђивању услова за примену нових технологија и савремене поштанске опреме, Нацртом закона је предложено да се пријем и уручење пакета може вршити и преко пакетомата/аутомата, потврде о пријему пошиљака се може издавати и електронским путем, што је свакако представља велико олакшање за саме кориснике поштанских услуга, што је и циљ овог закона.

У постојећем закону није био дефинисан поступак и начин избора јавног поштанског оператора. Одредбама Нацрта закона јасно је дефинисано спровођење поступка јавног конкурса за избор јавног поштанског оператора, утврђена је обавеза Регулатора да ближе утврди садржај, поступак, услове и рокове за спровођење јавног конкурса. У одредбама Нацрта закона је предложено да се позив за јавни конкурс објављује у Службеном гласнику Републике Србије и на интернет страници Регулатора, што свакако доприноси унапређењу и развоју тржишта поштанских услуга у корист корисника.

II Циљеви који се доношењем акта постижу

Основни циљ доношења новог Закона јесте делотворније, ефикасније и боље спровођење законских решења као и даље усклађивање прописа који регулишу тржиште поштанских услуга са правним оквиром ЕУ у овој области. Осим увођења низа побољшања која су проистекла из до сад стечених искустава у примени Закона о поштанским услугама, предложеним законским решењима реализоваће се следећи најзначајнији циљеви:

- обезбеђење пружања доступних, поузданих и ефикасних поштанских услуга у Републици Србији у складу са директивама ЕУ и препорукама Светског поштанског савеза.

Показатељ: Доступност поштанских услуга: задовољство корисника близином/локацијом поште и задовољство корисника радним временом поште. Базна вредност 2020. године: Процент задовољства корисника близином/локацијом поште 68,6%, Процент задовољства корисника радним временом поште 79%; циљана вредност у 2025. години: Процент задовољства корисника близином/локацијом поште $\geq 70\%$, Процент задовољства корисника радним временом поште $\geq 80\%$

- обезбеђивање услова за одрживост универзалне поштанске услуге и покривеност целокупне територије Републике Србије под једнаким условима за све грађане овим сетом услуга, као и развој поштанских услуга ван универзалне поштанске услуге, оријентисаних на кориснике у конкурентном и дигиталном окружењу; Показатељ: Успостављен модел одрживости универзалног сервиса. Базна вредност 2020. године: Не; циљана вредност у 2025. години Да
- даље обезбеђење услова за унапређење развоја тржишта поштанских услуга и равноправну утакмицу на тржишту поштанских услуга;
- додатно јачање самосталности и ефикасности Регулатора у његовом вршењу регулаторних и других послова;
- стварање услова за даље унапређење квалитета у обављању поштанских услуга; унапређење пружања прекограничних поштанских услуга и повећање глобалне повезаности; Показатељ: Несметано одвијање међународног пакетског саобраћаја у условима измене ЕУ царинске регулативе: Базна вредност 2020. године: „Пренос пакета без размене ITМАТТ (ITeM АТТribute) порука”; циљана вредност у 2025. години: Несметана размена свих пошиљака са робом. стварање правног оквира за дигитализацију процеса и подстицање развоја нових поштанских услуга у циљу примене савремених технологија и опреме; Показатељ: Пројекти развоја асортимана услуга, унапређења постојећих и развој нових е-поштанских услуга. Базна вредност 2020. године: Број пројеката развоја поштанских услуга: 0; циљана вредност у 2025. години: Број пројеката развоја поштанских услуга: ≥ 1
- обезбеђивање услова за повећање степена задовољења и унапређење заштите интереса корисника поштанских услуга;
- Унапређење сигурности и безбедности свих учесника у поштанском саобраћају и заштите животне средине и развој људских ресурса у поштанској делатности. Показатељ: Спроведене едукације у вези са применом стандарда безбедности и сигурности. Базна вредност 2020. године: Број спроведених едукација у вези са применом стандарда безбедности и сигурности 28; циљана вредност у 2025. години: Број спроведених едукација у вези са применом стандарда безбедности и сигурности 38
- побољшавање ефикасности и транспарентности у процесу отпочињања обављања делатности поштанских услуга.

III Друге могућности за решавање проблема

Имајући у виду проблеме који су препознати у области поштанских услуга, утврђено је да се искључиво стварањем новог правног оквира могу обезбедити услови за унапређење и одрживост универзалне поштанске услуге у ери дигитализације, створити услови којима ће се повећати степен задовољења и унапредити заштита корисника поштанских услуга, омогућити примена нових технологија и обезбедити пружање квалитетнијих традиционалних и нових поштанских услуга, чиме се повећава квалитет свакодневног живота свих грађана.

Такође, а с обзиром да је у поступку придруживања Европској унији Република Србија преузела обавезу да усклади своје законодавство са прописима Европске уније, потребно је извршити даље усклађивање законодавства и на тај начин испунити преузете обавезе.

Анализирајући уочене недостатке у важећем закону, који су били кочница у регулисању тржишта поштанских услуга, Министарство је имало две могућности:

- доношење Закона о изменама и допунама Закона о поштанским услугама, којим би се извршила корекција дела уочених проблема;

- доношење новог Закона који би прецизније регулисао област поштанских услуга и увео нове механизме.

Имајући у виду потребу да се коригује већина одредаба важећег закона, што би представљало промену више од половине важећих одредаба, прва опција није била прихватљива.

Из напред наведених разлога, Министарство се одлучило за доношење новог закона којим ће се на прецизнији и квалитетнији начин регулисати тржиште поштанских услуга, што ће се свакако повољно одразити на кориснике поштанских услуга, поштанске операторе и друштвени интерес у целисти.

IV Зашто је доношење закона најбоље решење за решавање проблема

Сви наведени очекивани ефекти новог закона треба да омогуће одрживост и унапређење тржишта поштанских услуга у дигиталном окружењу.

Поред тога, изражена је потреба да законска решења буду флексибилна и да омогућавају примену нових поштанских технологија, као и да се заснивају на решењима садржаним у међународним документима и на решењима технолошки развијених земаља, у којима поштанска делатност на најбољи могући начин подржава свеукупни развој и задовољава потребе привреде и становништва.

С тим у вези, а имајући у виду постојећи нормативни оквир у области поштанских услуга, проблеме који су препознати на тржишту поштанских услуга, као и циљеве који се желе постићи, доношење новог закона није само најбољи, већ је и једини начин за решавање препознатих проблема и постизања задатих циљева.

V На кога ће утицати предложена решења

Предложена законска решења ће првенствено утицати на:

1) Кориснике поштанских услуга: Стварањем услова за даље спровођење либерализације тржишта и повећањем броја поштанских оператора, самим тим и нових врста поштанских услуга, у дигиталној ери, и снижењем поштарине, услед настанка веће и здравије конкуренције, грађани ће остварити вишеструке користи и на једноставнији и приступачнији начин задовољити своје потребе у овој области. Наиме, Нацртом закона предложено је смањење лимита по маси за резервисане поштанске услуге са 50 грама на 20 грама, што ће представљати наредни корак у либерализацији тржишта која се у ЕУ и у државама кандидатима за чланство спроводила постепено, чиме ће се дати додатни подстрек јачању конкуренције у овом сегменту. Затим, новим решењем је дата обавеза Регулатору да сачињава и објављује упоредни преглед цена поштанских услуга поштанских оператора, чиме ће се корисницима поштанских услуга омогућити да лакше пронађу поштанске операторе који услуге пружају по приступачнијим ценама или уз бољи квалитет услуге. Такође, а имајући у виду потребу грађана за услугама квалификоване електронске доставе, као услугама од поверења, и тенденције обезбеђење одрживости поштанских услуга у дигиталном добу, у резервисани сервис укључени су и пријем електронске поруке/документа и пренос истог у јединствено електронско сандуче, дефинисано законом којим је уређена област електронске управе. На овај начин корисници ће имати прилике да користе нове, савремене услуге, уз гарантовану сигурност и заштиту података. Поред тога, Регулатор ће прикупљати и обрађивати податке од поштанских оператора потребне за унапређење прекограничне доставе пакета, чиме ће

се омогућити корисницима да користе услуге међународног поштанског саобраћаја по приступачнијим ценама, уз одговарајући квалитет услуге. Даље, новим законским решењем обезбедиће се даље пружање економски и социјално одрживе универзалне поштанске услуге, као услуге од општег интереса за све грађане Републике Србије, у дигиталном окружењу. Када је реч о обезбеђивању услова за примену нових технологија и савремене поштанске опреме, Нацртом закона је предложено да се пријем и уручење пакета може вршити и преко пакетомата/аутомата, потврда о пријему пошиљака се може издавати и електронским путем, што свакако представља велико олакшање за саме кориснике поштанских услуга, што је и циљ овог закона Све напред наведено, као и стварање правног основа за примену нових поштанских технологија, као што су пакетомати и аутомати, обезбедиће пружање квалитетнијих традиционалних и нових поштанских услуга, чиме се повећава квалитет свакодневног живота свих грађана.

2) Привредне субјекте: Нацртом закона се предлаже поједностављење и скраћење процедуре прибављања дозволе за пружање поштанских услуга, у складу са постојећом ЕУ праксом, тако што ће се укинути провера испуњености услова за обављање поштанских услуга, коју су вршили поштански инспектори, што ће омогућити привредним субјектима да лакше стекну неопходну дозволу и пре отпочну са радом. Такође, путем оптимизације броја подзаконских аката, допринеће се транспарентности и олакшавању отпочињања обављања поштанске делатности, путем елиминисања нејасноћа, смањења сложености и побољшања доступности информација. Тиме се ствара повољније окружење за нове поштанске оператере и подстиче раст поштанских услуга у целини. Разлози за оптимизацију подзаконских аката су смањење компликованости прописа, јаснија процедура, унапређење доступности информација, смањење административних баријера и повећање поверења у смислу да свако ко планира да започне пружање поштанских услуга биће охрабрен да улаже у посао ако види низ процедура које су логично дефинисане.

Поред тога, новим решењима биће задовољене потребе за квалитетним класичним и новим поштанским услугама, насталим у доба дигитализације, што ће битно утицати на даљи развој малих и средњих предузећа односно предузећа, која ће по приступачним ценама моћи своје производе да пласирају и продају, посебно путем електронске трговине и исте достављају купцима широм земље, путем пакетомата и аутомата, а преко поштанских оператора. Практично, кроз токове поштанског саобраћаја, омогућује се још бржи пласман, односно проток робе и новца, путем поштанских услуга на следеће начине:

Широка мрежа доступности: Поштански системи имају развијену мрежу која обухвата градове и села, што омогућава лаку доступност грађанима и привреди. Ово значи да роба може брзо доћи до крајњег корисника.

Системи праћења: Модерни поштански сервиси нуде могућности праћења пакета у реалном времену. Ово пружа транспарентност и сигурност у трансакцијама, што повећава поверење корисника.

Интеграција платних система: Пошта сада често комбинује логистику и плаћање, што значи да се новчани токови могу обављати паралелно са испоруком робе. То убрзава процес куповине и наплате.

Употреба напредних технологија: Аутоматизација и дигитализација поштанских услуга, као што су електронска обрада и аутоматизоване услуге, доприносе бржем завршетку процедура, чиме се смањује време потребно за обраду пакета и трансакција.

Адаптивност и флексибилност: Поштанске услуге могу да се прилагоде променама у потражњи и савременим тржишним условима, што значи да је управљање поштанским пошиљкама оптимизовано за бржи одговор на потребе корисника.

Могућности за мала и велика предузећа: Поштанске услуге пружају приступ логистици како малим предузећима, тако и великим корпорацијама, што олакшава конкурентност на тржишту и динамичнији проток робе и новца.

Глобални аспект: Уколико се у размени обављају међународне операције, поштански сервиси омогућавају лакши и бржи приступ глобалном тржишту, што побољшава могућности за извоз и увоз.

Све напред наведено доводи до побољшавања логистике, смањења трошкова и убрзава свеобухватни проток робе и новца у пословном окружењу.3) Поштанске операторе: Нацртом закона се стварају услови за даљу либерализацију тржишта поштанских услуга, имајући у виду смањење опсега резервисаног сервиса. Такође, а имајући у виду да се новим решењем укида провера испуњености услова за обављање поштанских услуга, коју су спроводили инспектори за поштанске услуге, а која је подразумевала и поновне провере и измене решења уколико дође до промене седишта поштанског оператора, измене огранка односно организационог дела где се врши прерада, као и других значајних промена, на основу нових законских решења ове административне активности се убудуће неће спроводити, чиме се олакшава пословање поштанских оператора. Даље, Нацртом закона, а у складу са упоредивим ЕУ законским решењима, одредбе које се односе на рекламациони поступак усклађене су са уобичајеном европском праксом, узимајући у обзир специфичност обављања делатности поштанских услуга, чиме су оператори добили могућност оптимизације процеса. Новим решењем је дата могућност поштанском оператору да може са корисником који предаје већи број поштанских пошиљака уговорити и другачији износ накнаде штете, уколико је уговором предвиђено да пошиљалац плаћа поштарину, што у сваком случају представља олакшицу за оператора. Поред наведеног, у складу са тенденцијама за дигитализацију процеса, операторима је дата могућност да, у случају неуспеле доставе, уместо остављања извештаја о приспећу пошиљке, могу за обавештавање примаоца о приспелим пошиљкама користити и средства електронских комуникација (СМС, имејл и другим писаним путем), уз инструкције за даље поступање.

4) Јавног поштанског оператора: Имајући у виду изузетну важност обезбеђења пружања универзалне поштанске услуге, као услуге од општег интереса која се обавља у континуитету на целокупној територији Републике Србије, у оквиру прописаног квалитета, по приступачним ценама и под једнаким условима за све кориснике, јавном поштанском оператору је Нацртом закона поверено даље пружање овог сета услуга и пет година после уласка Републике Србије у Европску унију. Такође, а с обзиром на неопходност обезбеђења одрживости универзалног сервиса, Нацртом закона је омогућено да се исти и даље финансира на основу прихода оствареног од резервисаног сервиса до уласка у Европску унију, као и да се, након тога, финансирање настави на основу остваривања права на накнаду за неправедно финансијско оптерећење. С тим у вези, детаљно су разрађене процедуре обрачуна нето трошка, који обухвата сваки трошак који је неопходан за обављање универзалне поштанске услуге, као и процедуре за накнаду нето трошка јавном поштанском оператору, насталог у обављању универзалне поштанске услуге, ако докаже да су трошкови већи од остварених прихода у претходној години и представљају неправедан терет за његово пословање. Такође, а везано за накнаду за неправедно финансијско оптерећење, редефинисан је рок за достављање Регулатору на сагласност обрачуна нето трошка од обављања универзалне поштанске услуге од стране јавног поштанског оператора, а то је, са 31. марта

пролонгирано до 31. јула текуће године за претходну годину, чиме је олакшана примена ове процедуре јавном поштанском оператору. Поред наведеног, а у циљу заштите резервисаног сервиса, који је посебно важан као једини начин надокнаде трошкова пружања универзалне поштанске услуге од стране јавног поштанског оператора, уведена је и казнена одредба, на основу које ће се казнити привредни субјект који повери обављање резервисаних поштанских услуга неовлашћеном привредном субјекту.

5) Министарство: У складу са нацртом закона Министарство ће прописивати ближе услове за обављање универзалне поштанске услуге, које се односе на техничке и технолошке ресурсе јавног поштанског оператора/даваоца универзалне поштанске услуге, као минимум радног времена, у циљу обезбеђивања пружања ове услуге од општег интереса свим корисницима под једнаким условима и ценама. Такође, Министарство ће наставити да врши надзор над применом Закона о поштанским услугама, а инспектори за поштанске услуге ће наставити и унапређивати континуирану сарадњу са запосленима Регулатора која спроводе стручни надзор, што ће свеукупно допринети обезбеђивању равноправности, забране дискриминације и високог нивоа заштите интереса корисника поштанских услуга, као и обезбеђењу услова за равномеран развој поштанских услуга на територији Републике Србије. Поред наведеног, а имајући у виду да је Министарство надлежно за спровођење надзора над применом Закона о спречавању прања новца и финансирању тероризма код лица која се баве поштанским саобраћајем, а преко инспектора за поштанске услуге, Нацртом закона је предвиђено да се откупни износи који се преузимају приликом уручења откупне пошиљке од примаоца уплаћују пошиљаоцу на текући рачун, прослеђују поштанском упутницом или новчаном дознаком, чиме би се смањила количина готовине у поштанским токовима, а самим тим и ризик од прања новца и финансирања тероризма. У вези са предметном темом, допуњена је и одредба којом је утврђено да је поштански оператор, односно, запослени код поштанског оператора, дужан да при пријему вредносних пошиљака изврши увид у личну исправу корисника са фотографијом и евидентира регистарски број личне исправе у циљу утврђивања идентитета пошиљаоца и спречавања прања новца и финансирања тероризма и промета робе нерегистрованих субјеката, тако што је ова обавеза проширена и на пријем поштанске упутнице, с обзиром да је уочено да је иста производ са већим ризиком од вредносних пошиљака.

6) Регулатора: Полазећи од искуства и правне праксе земаља у ЕУ и у окружењу, у области поштанских услуга, које су усмерена на даље јачање капацитета и унапређење оквира надлежности Регулатора, Нацртом закона су Регулатору, поред постојећих, дата нова, шира овлашћења. У складу са новим законским решењем, Регулатор ће сачињавати упоредни преглед цена поштанских услуга поштанских оператора на својој интернет страници објављивати податке из ценовника поштанских услуга, затим, ће сачињавати географски преглед распрострањености поштанске мреже и територијалне доступности услуга поштанских оператора и на својој интернет страници објављивати податке из географског прегледа, потом ће прикупљати, обрађивати и објављивати податке о тржишту поштанских услуга уз основне податке о пословању поштанских оператора у вези са обимом и приходом од остварених поштанских услуга по поштанском оператору. Такође, Регулатор ће прикупљати и обрађивати податке од поштанских оператора потребне за унапређење прекограничне доставе пакета, као и податке у вези активности поштанских оператора усмерених на одрживи развој и подстиче сарадњу између поштанских оператора и заинтересованих институција по том питању. Проширењем делокруга надлежности и обављањем нових активности додатно ће оснажити капацитете Регулатора у обављању своје основне функције – регулације тржишта поштанских услуга и подстицања конкуренције и иновација на њему.

7) Заштиту животне средине, с обзиром да се предложеним решењима поштују у потпуности све међународне норме и национални прописи који се односе на заштиту животне средине, безбедност поштанских пошиљака и поштанске технологије, као и на мере заштите запослених код поштанских оператора, као и заштите корисника поштанских услуга. Последњих година, на глобалном нивоу, императив је заштита животне средине, па и поштански оператори широм Европске уније предузимају адекватне мере (коришћење возила на електрични погон, амбалажни материјали који се рециклирају, поштански прерадни центри на соларну енергију, користе се други обновљиви извори енергије итд.). У погледу достизања одрживости у заштити животне средине, битан параметар је коришћење возила на електро погон. У 2022. години број возила у поштанској делатности у Републици Србији на електро погон је био 138, а у 2023. години их је било 278, док се очекује да ће их у наредним годинама бити све више, посебно имајући у виду да је Нацртом закона дата обавеза Регулатору да прикупља и објављује податке у вези са активностима поштанских оператора усмерених на одрживи развој, које се између осталог односе и на екологију, као и да подстиче сарадњу између поштанских оператора и заинтересованих институција по том питању.

VI Које ће трошкове примена закона створити грађанима и привреди

Изабрана опција неће проузроковати трошкове грађанима и привреди, имајући у виду да је правним механизмима, предвиђеним овим законом, корисницима омогућен олакшан увид у све цене услуга различитих поштанских оператора, као и њихово географско покривање, што доводи до већег избора услуга и развоја конкуренције, са једне стране, док са друге стране, повећана конкуренција привреди намеће стално унапређење пословања што треба да доведе и до нижих цена и позитивног утицаја на грађане, односно на њихов стандард. Наиме, новим законским решењем Регулатор је добио обавезу да сачињава упоредни преглед цена поштанских услуга поштанских оператора и на својој интернет страници објављује податке из ценовника поштанских услуга, чиме ће се корисницима поштанских услуга омогућити да лакше пронађу поштанске оператере који услуге пружају по приступачнијим ценама или уз бољи квалитет услуге, што неће захтевати додатна издвајања већ напротив, омогуће корисницима одређене уштеде. Наиме, укидањем административног поступка „Испуњеност услова за отпочињање делатности поштанских услуга“ додатно се стварају значајне уштеде за привредне субјекте у поступцима издавања или измене дозвола за обављање поштанских делатности. На основу података из 2023. године, израчунато је да укупна уштеда на годишњем нивоу од укидања поступка Испуњеност услова за отпочињање делатности поштанских услуга износи 80.920 РСД. Такође, новим законским решењем Регулатор је добио обавезу да сачињава географски преглед распрострањености поштанске мреже и територијалне доступности услуга поштанских оператора и на својој интернет страници објављује податке из географског прегледа, што ће омогућити корисницима поштанских услуга да лакше приступе коришћењу поштанских услуга, штедећи им време и новац, с обзиром да ће моћи да бирају ближе пословнице различитих поштанских оператора.

Поштански оператори су обавезни да плате таксу за издавање и измену дозвола, а такође су дужни да Регулатору уплате накнаду за оперативне трошкове у износу до 0,4% укупног прихода оствареног од пружања поштанских услуга у претходној календарској години. Ове одредбе односе се на све поштанске оператере, укључујући Јавно предузеће "Пошта Србије".

Таксу за издавање и измену дозвола за обављање поштанских услуга утврдиће Регулатор, уз сагласност министарства надлежног за послове финансија, на основу евидентираних активности

запослених у Регулатору при издавању дозволе и обрачунатих трошкова за спровођење тих активности.

Напомињемо да је износ таксе за издавање дозволе дефинисан 2019. године и износи 18.200,00 динара и да од тада није мењана. Приликом обрачуна новог износа за таксу узеће се у обзир и инфлација.

Правилником о утврђивању јединствених тарифних ставова за универзалну поштанску услугу се не дефинише начин обрачуна цена, односно поштарине, већ се тарифни ставови односе на попис поштанских услуга према врсти из домена универзалне поштанске услуге и стопе масе за наведене услуге, тако да наведени правилник се само односи на услуге и стопе масе тих услуга које обавља давалац универзалне поштанске услуге, а не на цене услуга. На основу члана 24. Закона, резервисане поштанске услуге су део универзалне поштанске услуге које су поверене јавном поштанском оператору. Такође, поштанске услуге не сматрају се резервисаним поштанским услугама, ако им је поштарина без допунских услуга виша од износа који је два и по пута већи од поштарине за пренос писмоносне пошиљке најбрже категорије према важећем ценовнику јавног поштанског оператора, што тренутно износи 180,00 динара. Ограничења у погледу цена се односе само на резервисане поштанске услуге, и Влада даје сагласност на акт јавног поштанског оператора којим се утврђује поштарина за резервисане поштанске услуге. На остали део поштанских услуга из опсега универзалне поштанске услуге, као и за остале поштанске услуге, цене утврђују јавни поштански оператор и други поштански оператори, а на ценовнике сагласност даје регулатор, односно Регулаторно тело за електронске комуникације и поштанске услуге, сходно члану 30. 31. 32. и 34. Закона.

Такође, новина у предлогу нацрта новог Закона је да поштански оператори су у обавези да Регулатору доставе поред Ценовника и услове за остваривање попушта, као и обавезу да Ценовник и услове за попусте објаве на свом сајту, (новим Законом је такође предвиђена обавеза да сви поштански оператори имају свој сајт односно интернет презентацију). Овим новином у нацрту Закона Регулатор је уважио дате препоруке из „Извештаја о анализи стања конкуренције на тржишту осталих поштанских услуга у периоду од 2019-2021. године“, Комисије за заштиту конкуренције и директно уврстио предлоге Комисије у Закон о поштанским услугама, односно у виши правни акт од предложеног.

VII Да ли су позитивне последице закона такве да оправдају трошкове које ће створити

Примена овог закона неће код грађана и привреде захтевати додатна издвајања, већ ће им услед олакшаног приступа прегледу свих поштарина за исту поштанску услугу, дати могућност да користе оне које за њих имају прихватљивије цене, што би у наредном периоду требало да доведе до уштеда, а не до трошкова. Поред тога, Регулатор ће прикупљати и обрађивати податке од поштанских оператора потребне за унапређење прекограничне доставе пакета, чиме ће се омогућити корисницима да користе услуге међународног поштанског саобраћаја по приступачнијим ценама, уз одговарајући квалитет услуге. Такође, а с обзиром да ће Регулатор у складу са новим законским решењем, поред спровођења вансудског решавања спорова између поштанских оператора и корисника, обављати и мериторно одлучивање, када су рекламације у питању, корисници ће моћи на једном месту, односно код једног тела, остварити сва права

проистекла из заштите корисника, чиме ће се сигурно олакшати остварење истих, избећи судски трошкови, у најбољем интересу свих страна.

Решења предвиђена законом неће штетно утицати на неку специфичну групу популације. Поред наведеног, спровођење мера ће позитивно утицати на равноправност свих грађана, имајући у виду да је новим решењем утврђено да се поштанска мрежа јавног поштанског оператора може користити и за обављање услуга и послова, као поверених, у циљу унапређења друштвено економског развоја, равномерног државног развоја и друштвене кохезије и социјалне инклузије становништва на целокупној територији Републике Србије, и то следећим услугама: услугама од општег економског интереса према захтевима државних органа; приступ и подршка услугама електронске управе Републике Србије; услугама за угрожене кориснике који због свог економског или друштвеног положаја, услова живота, посебних потреба или других тешких личних прилика прибављају робу или користе услуге под нарочито отежаним условима или су у томе онемогућени. Сходно томе, решења из закона ће позитивно утицати на **осетљиве друштвене групе** јер се његовим **законским решењем предлаже да се да подршка становништву које је угрожено (стара лица или слабо покретна лица) или становништву које има потешкоће са коришћењем дигиталних сервиса, тако што ће им, захваљујући својој великој мрежи и капацитетима, јавни поштански оператор пружити подршку кроз доставу различитих потребних ствари и роба на кућну адресу или путем подршке у јединицама поштанске мреже.**

VIII Да ли се законом подржава стварање нових привредних субјеката на тржишту и тржишна конкуренција

Очекује се да ће нова законска решења утицати на стварање нових привредних субјеката на тржишту и даљи развој тржишне конкуренције у области поштанских услуга.

Имајући у виду да се у претходној деценији са сваким следећим кораком спроведеним у процесу постепене либерализације тржишта, који је отпочео 2005. године, број поштанских оператора значајно повећавао, сигурно је да ће и новине које доноси овај акт довести до појаве нових поштанских оператора, што ће допринети и појави нових услуга, пружању квалитетнијих услуга уз већу доступност и ниже поштарине. Наиме, Нацртом закона предложено је смањење лимита по маси за резервисане поштанске услуге са 50 грама на 20 грама, што ће представљати наредни корак у либерализацији тржишта која се у ЕУ и у државама кандидатима за чланство спроводила постепено, спуштањем лимита по маси и цени, почев од 350 грама, преко 100 грама, све до 50 грама и ниже. На овај начин даће се додатни подстрек јачању конкуренције у овом сегменту, али ће се задржати и постојање резервисаног сервиса због изузетног значаја истог, као начина надокнаде трошкова пружања универзалне поштанске услуге, чије обављање изискује значајне трошкове. Смањење лимита за резервисане поштанске услуге на 20 грама уноси значајне промене у динамику поштанског тржишта, што отвара могућности за нове играче на тржишту и мотивише постојеће поштанске операторе да унапређују своје услуге. Овај корак доприноси широј либерализацији тржишта, како би се осигурала већа конкурентност, ефикасност и ефективност у пружању поштанских услуга. Последице ове корекције прага на тржиште су:

1. Повећање конкуренције

Смањивањем лимита по маси на 20 грама, већи број поштанских услуга и оператора ће бити у могућности да конкурише у делу тржишта који је раније био резервисан. Ово ће подстаћи нове

поштанске операторе да улазе на тржиште, чиме се повећава конкуренција која обично доводи до нижих цена и побољшања квалитета услуга.

2. Иновације и побољшање услуга

Са великом конкуренцијом која произлази из либерализације, поштански оператори ће бити подстакнути да унапређују своје услуге. То може укључивати брже време испоруке, бољу корисничку подршку, као и нове јединствене опције за праћење пошиљки.

3. Приступ тржишту

Смањење лимита значи да ће мала предузећа и предузетници имати лакши приступ поштанским услугама за слање малих пакета. Ово је посебно важно у ери електронске трговине, где мале пошиљке често представљају значајан део укупног промета.

4. Промене у ценовној политици

Овај корак би могао да доведе до промене у ценовној политици поштанских оператора. Смањење лимита може резултирати у смањењу цена, што ће имати користи за крајње кориснике. Поштански оператори могу бити принуђени да због конкуренције спусте цене како би задржали своје кориснике.

5. Усклађивање са европским стандардима

Овај потез такође одражава усклађивање са европским стандардима и регулативом у области поштанских услуга. ЕУ има за циљ повећање ефикасности и доступности поштанских услуга, а спуштање прагова помаже у стварању уређенијег и доступнијег тржишта.

6. Изазови за постојеће поштанске операторе

Иако ово отвара врата за нове играче, истовремено, може представљати изазов за традиционалне поштанске операторе. Они ће морати да пронађу нове стратегије, како би задржали тржишни удео у окружењу које постаје све конкурентније.

Такође, Нацрт закона својим правним механизмима даје могућност и да, поред јавног поштанског оператора, који има обавезу обављања универзалне поштанске услуге на целокупној територији Републике Србије, ову услугу или њене делове могу да обављају и други поштански оператори, с обзиром да је Нацрт уредио приступ мрежи јавног поштанског оператора, а Регулатору поверио да прецизније дефинише поступак и начин приступа поштанској мрежи. Поред универзалне поштанске услуге, нови закон даје могућност свим заинтересованим странама да под једнаким условима пружају и услуге ван универзалне поштанске услуге. На овај начин, имајући у виду развијену конкуренцију, у Републици Србији биће задовољена потреба за квалитетним и свима доступним традиционалним, новим и електронским поштанским услугама, креираним у складу са потребама дигиталног доба, што ће битно утицати на развој малих и средњих предузећа односно предузећа која своје производе пласирају и продају, посебно путем електронске трговине и исте достављају купцима широм земље и у иностранству.

Поред свега горе наведеног, Нацртом закона стварају се услови за поједностављење административних процедура за отпочињање обављања делатности поштанских услуга, имајући у виду да је у току примене Закона уочено да не постоји потреба за прво за провером испуњености услова за обављање поштанских услуга од стране Министарства, а након тога, спровођење процедуре за прибављање дозволе код Регулатора, када све врши детаљна провера начина будућег рада оператора. Сходно томе, Нацртом закона се предлаже поједностављење и скраћење процедуре, у складу са свеprisутном ЕУ праксом, што ће олакшати привредним субјектима да лакше стекну

неопходну дозволу и отпочну са радом. И на овај начин ће се дати значајан допринос развоју конкуренције на тржишту поштанских услуга.

IX Да ли су заинтересоване стране имале прилику да се изјасне о закону

Јавна расправа о Нацрту закона спроводила се у периоду од 16. октобра до 05. новембра 2024. године. Током јавне расправе одржан је округли сто 22. октобра 2024. године у Привредној комори Србије, на коме су заинтересовани учесници могли да узму учешће и путем видео конференције. У јавној расправи учествовали су поштански оператори, односно представници привредних субјеката који обављају делатност поштанских услуга, регулаторног тела, државних институција, удружења, појединци и други заинтересовани субјекти. Такође, текст Нацрта закона је постављен на Порталу „е-Консултације”, чиме је у свим фазама процеса био доступан свим заинтересованим странама, ради разматрања. По окончању јавне расправе Министарство је сачинило Извештај о спроведеној јавној расправи, који је објављен на интернет адреси www.mit.gov.rs као и на Порталу „е-Консултације”, чиме је постао саставни део Анализе ефеката овог прописа.

X Извршавање овог закона

Регулаторне мере и активности за спровођење законских решења:

Нацртом закона предвиђене су следеће мере за спровођење акта, односно доношење следећих подзаконских аката:

-Министар надлежан за област поштанских услуга, прописаће: ближе услове за обављање универзалне поштанске услуге, које се односе на техничке и технолошке ресурсе јавног поштанског оператора/даваоца универзалне поштанске услуге, минимум радног времена, неопходне услове за пружање универзалне поштанске услуге особама са инвалидитетом; план издавања пригодних поштанских марака и мотива редовних издања поштанских марака; поступак и начин обављања стручног надзора.

-Регулатор ће донети прописе којима ће регулисати: ближе утврђује услове и начин обављања поштанских услуга, поступање са поштанским пошиљкама од пријема до уручења, мерила и критеријуме које мора испуњавати поштанска мрежа јавног поштанског оператора/даваоца универзалне поштанске услуге, водећи рачуна о густини насељености, покривености подручја и стварним потребама корисника услуга, као и ближе параметре квалитета за обављање универзалне поштанске услуге, стандарде квалитета обављања поштанских услуга, посредоваће у вансудском решавању спорова који евентуално настану између корисника поштанских услуга и поштанских оператора, вршиће стручни надзор и на тај начин допринеће што квалитетнијем надзору над спровођењем закона и других аката којима је уређено обављање поштанских услуга, које врши Министарство преко инспектора за поштанске услуге.

Институционално управљачке мере

Министарство ће преко инспектора за поштанске услуге вршити надзор над применом закона и других прописа којима се уређују поштанске услуге. Инспектори ће у вршењу инспекцијског надзора непосредно сарађивати са овлашћеним лицима из Регулатора. Инспектори за поштанске услуге ће сарађивати пре свега са тржишном инспекцијом, имајући у виду директну везу између пораста обима поштанских услуга и значајног континуираног раста електронске трговине, али и са другим надлежним органима и организацијама у сузбијању појава противзаконитог понашања трговаца на тржишту, који се одвијају и кроз токове поштанског саобраћаја (нпр. недозвољена трговина). Такође, а имајући у виду да су инспектори за поштанске услуге овлашћени и да врше

надзор у области спречавања прања новца и финансирања тероризма код лица која се баве поштанским саобраћајем, и ова област надзора ће у наредном периоду бити интензивирани.

Регулатор ће у спровођењу закона учествовати путем вршења стручног надзора, односно, стручним сагледавањем и оценом квалитета обављања универзалне поштанске услуге, приступа мрежи јавног поштанског оператора, политике цена поштанских услуга, као и утврђивањем правила вођења и верификације рачуноводственог раздвајања поштанске од других делатности поштанских оператора и рачуноводственог раздвајања универзалне поштанске услуге и услуга изван опсега универзалне поштанске услуге давалаца универзалне поштанске услуге.

С обзиром на то да постојећи кадровски и организациони капацитети могу адекватно да подрже проширене надлежности није потребно додатно запошљавање или формирање нових организационих јединица у ЈП „Пошта Србије“, Београд и РАТЕЛ-у за спровођење законских новина.

Нерегулаторне мере

Након усвајања закона, надлежно министарство планира упознавање јавности са законом, како у оквиру својих редовних информативних кампања, тако и путем округлих столова, давања правних мишљења, као и кроз друге видове информисања, којима ће се грађанима Републике Србије пружити неопходне информације о решењима која предвиђа закон.

За извршење овог закона планирано је доношење следећих подзаконских аката:

Члан Нацрта закона	Назив подзаконског акта
Члан 8.	Правилник о утврђивању услова и начина обављања поштанских услуга;
Члан 19. став 3.	Правилник о ближим условима за обављање универзалне поштанске услуге (технички и технолошки ресурси јавног поштанског оператора/даваоца универзалне поштанске услуге, минимум радног времена, неопходни услови за пружање универзалне поштанске услуге особама са инвалидитетом и номенклатура);
Члан 19. став 4.	Правилник о мерилима и критеријумима које мора испуњавати поштанска мрежа ЈПО и стандардима квалитета за обављање универзалне поштанске услуге;
Члан 36. став 9.	Правилник о начину вођења одвојеног рачуноводства јавног поштанског оператора;
Члан 52. став 2.	Правилник о начину и условима приступа мрежи јавног поштанског оператора;

Члан Нацрта закона	Назив подзаконског акта
Члан 62. став 1.	Правилник о садржају, поступку, условима и роковима за спровођење јавног конкурса за избор јавног поштанског оператора;
Члан 71. став 3.	Правилник о утврђивању Плана издавања пригодних поштанских марака и мотива редовних издања поштанских марака;
Члан 78. став 4.	Правилник о вансудском решавању спорова између поштанског оператора и корисника;
Члан 93. став 2.	Правилник о поступку и начину обављања стручног надзора.

Табела 12: Преглед аката

На основу члана 102. Нацрта Закона о поштанским услугама је предвиђено да ће се предложена подзаконска акта бити донета у року од годину дана од доношења истог.

ИЗВЕШТАЈ О СПРОВЕДЕНОЈ ЈАВНОЈ РАСПРАВИ О НАЦРТУ ЗАКОНА О ПОШТАНСКИМ УСЛУГАМА

І Правни оквир, период и начин спровођења јавне расправе

Одбор за привреду и финансије Владе Републике Србије, на основу члана 41. став 3. Пословника Владе („Службени гласник РС”, бр. 61/06 – пречишћен текст, 69/08, 88/09, 33/10, 69/10, 20/11, 37/11, 30/13, 76/14 и 8/19- др. пропис), на седници одржаној 15. октобра 2024. године, донео је Закључак 05 Број: 011-9683/2024-1 којим се одређује спровођење јавне расправе о Нацрту закона о поштанским услугама и утврдио Програм јавне расправе, а на предлог Министарства информисања и телекомуникација.

Текст Нацрта закона о поштанским услугама (у даљем тексту: Нацрт закона) сачинила је Радна група образована решењем министра информисања и телекомуникација

број 001612605 2024 13460 004 007 011 002 од 29.05.2024. године, у коју су именовани представници Министарства информисања и телекомуникација, Регулаторног тела за електронске комуникације и поштанске услуге (у даљем тексту: РАТЕЛ), Јавног предузећа „Пошта Србије“, Београд, Министарства финансија, Министарства привреде, Министарства унутрашње и спољне трговине, Комисије за контролу државне помоћи, Комисије за заштиту конкуренције, Удружења за електронске комуникације и информационо друштво Привредне коморе Србије, као и Саобраћајног факултета Универзитета у Београду.

У складу са одредбом члана 77. став 6. Закона о државној управи („Службени гласник РС“, бр. 79/05, 101/07, 95/10, 99/14, 30/18 - др. закон и 47/18), спроведена је јавна расправа у периоду од 16. октобра до 5. новембра 2024. године. Текст Нацрта закона био је објављен на сајту Министарства информисања и телекомуникација <http://www.mit.gov.rs> и на Порталу „е-Консултације”, а заинтересовани су могли своје примедбе, предлоге и сугестије да достављају Министарству информисања и телекомуникација, на е-mail адресу: postanskisaobracaj@mit.gov.rs или поштом, у писаној форми, на адресу: Министарство информисања и телекомуникација, Београд, Немањина 22-26.

Током јавне расправе одржан је округли сто 22. октобра 2024. године у Привредној комори Србије, на коме су заинтересовани учесници могли да узму учешће и путем видео конференције. На округлом столу је др Катарина Томашевић, вршилац дужности помоћника министра, дала уводну реч и представила Нацрт закона.

II Учесници јавне расправе

У јавној расправи учествовали су поштански оператори, односно представници привредних субјеката који обављају делатност поштанских услуга, регулаторног тела, државних институција, удружења, појединци и други заинтересовани субјекти.

На е-мејл адресу Министарства информисања и телекомуникација - postanskisaobracaj@mit.gov.rs и у писменој форми примедбе, предлоге и сугестије на Нацрт закона доставили су учесници у јавној расправи, и то: Регулаторно тело за електронске комуникације и поштанске услуге и поштански оператор Вех express д.о.о. Шабац.

III Анализа резултата јавне расправе

Анализирајући достављене примедбе, предлоге и сугестије учесника јавне расправе на текст Нацрта закона, може се констатовати следеће:

Сви учесници јавне расправе упознати су са разлозима и карактером одредаба предложеног Нацрта закона о поштанским услугама које се, између осталог, односе на

стварање услова за даљи развој тржишта поштанских услуга, повећање степена заштите корисника, креирање правног оквира за дигитализацију процеса у циљу примене нових технологија и савремене поштанске опреме, обезбеђење пружање економски и социјално одрживе универзалне поштанске услуге, као услуге од општег интереса за све грађане РС, у дигиталном окружењу и унапређење пружања прекограничних поштанских услуга и повећање глобалне повезаности. Није било начелних предлога, већ је већина предлога била конкретна. Све сугестије које су испуњавале услове који се односе на унапређење законодавног и институционалног оквира, уклањање уочених недостатака постојећег закона на основу искустава у вези са његовом применом у пракси, као и оне које су формулисане тако да на други начин доприносе унапређењу квалитета законског текста, су прихваћене и уграђене у текст Нацрта закона, који ће бити упућен у процедуру усвајања. Већина коментара је прихваћена, а коментари који нису прихваћени нису унети у текст јер нису у складу са другим општим прописима.

IV Разматрање конкретних предлога и сугестија

Министарство информисања и телекомуникација размотрило је све достављене примедбе, предлоге и сугестије учесника у јавној расправи.

У наставку се налази Преглед коментара и сугестија на Нацрт закона о поштанским услугама достављених у току јавне расправе, уз назнаку да ли је коментар или сугестија прихваћен или није прихваћен, као и разлоге зашто није прихваћен:

Део или делови материјала на које се коментар односи	Учесник или група учесника који упућује коментар	Примљени коментар	Одговор предлагача и образложење
Члан 2.	РАТЕЛ	Коментар: У члану 2. став 1. тачка 4) Нацрта закона, после речи: „равноправно пословање“ додати речи: „и предвидивост пословања“.	Одговор на коментар: Предлог се усваја.
Члан 3.	РАТЕЛ	Коментар: У члану 3. став 1. тачка 24) Нацрта закона, након речи: „а у случају да“, потребно је додати речи: „јавни поштански оператор/“	Одговор на коментар 1: Предлог се усваја.

		<p>Коментар: Одредба члана 3. став 2. Нацрта закона гласи: „Сви појмови који се у овом закону користе у мушком роду, обухватају исте појмове и у женском роду“, а предлажемо да гласи: „Сви термини, који су у овом закону, изражени у граматичком мушком роду, подразумевају природни, мушки и женски род лица на које се односе“.</p>	<p>Одговор на коментар 2:</p> <p>Предлог се усваја.</p>
Члан 6.	РАТЕЛ	<p>Коментар 1: Одредбу члана 6. став 1. Нацрта закона потребно је изменити тако да гласи: „Регулаторно тело за електронске комуникације и поштанске услуге (у даљем тексту: Регулатор) је независна регулаторна организација која, између осталог, врши јавна овлашћења у циљу регулисања тржишта поштанских услуга у Републици Србији.“</p> <p>Коментар 2: У члану 6. став 3. Нацрта закона потребно је додати нову тачку која гласи: „решава спорове између јавног поштанског оператора и корисника приступа у вези са приступом поштанској мрежи.“.</p> <p>Коментар 3: Одредбу члана 6. став 6. Нацрта закона којом је прописано да акте из става 3. тачка 1) овог члана Регулатор објављује у „Службеном гласнику Републике Србије“ потребно је брисати.</p>	<p>Одговор на коментар 1:</p> <p>Предлог се усваја.</p> <p>Одговор на коментар 2:</p> <p>Предлог се усваја.</p> <p>Одговор на коментар 3:</p>

			Предлог се усваја.
Члан 19.	РАТЕЛ	Коментар: У члану 19. став 5. Нацрта закона после речи: „испуни“ додати: „услове,“.	Одговор на коментар: Предлог се усваја.
Члан 21.	РАТЕЛ	Коментар: У члану 21. став 2. Нацрта закона после речи: „јавни поштански оператор“ додати речи: „/давалац универзалне поштанске услуге,“.	Одговор на коментар: Предлог се усваја.
Члан 32.	РАТЕЛ	Коментар: Одредбу члана 32. став 3. Нацрта закона која гласи: „Поштански оператор је дужан да примењује поштарину у складу са ценовником поштанских услуга.“ потребно је пребацити у члан 28. Нацрта закона.	Одговор на коментар: Предлог се усваја.
Члан 39.	РАТЕЛ	Коментар: У члану 39. став 3. Нацрта закона на крају реченице тачку заменити запетом и додати речи: „који је прописан Општим условима оператора“.	Одговор на коментар: Предлог се усваја.
Члан 39.	БЕКС ЕКСПРЕС ДОО ШАБАЦ	Коментар: у Члану 39. став 5. тачка 3) утврђује се да је откупна поштанска пошиљка вредносна поштанска пошиљка при чијем уручењу се од примаоца преузима износ новца који је на пошиљци навео пошиљалац и који поштански оператор уплаћује пошиљаоцу на текући рачун или прослеђује поштанском упутницом или новчаном дознаком. Имајући у виду учешће откупних пошиљака у укупном обиму услуга комерцијалног сервиса мишљења смо да је наведена	Одговор на коментар: Предметна одредба имплементирана је на захтев поштанских оператора, а у складу са одредбама Закона о спречавању прања новца и финансирања тероризма, с обзиром да су лица која се баве поштанским саобраћајем обвезници у смислу наведеног закона, и намера истих је била

		<p>одредба, суштински измењена у односу на претходна законска решења, ствара значајно оптерећење у пословању већине оператора комерцијалног сервиса, на начин који може оставити далекосежне и непремостиве последице по њихово даље пословање.</p> <p>Предлажемо да се наведена одредба измени на начин да се откупни износ ради исплате у готовини може пренети путем трансакција уплата и исплата готовине код пословних банака, на начин који обезбеђује све неопходне податке потребне у процесима контрола и надзора ради спречавања прања новца и финансирања тероризма и сузбијања сиве економије.</p>	<p>да се сви откупни износи пошиљацима откупних пошиљака уплаћују на текући рачун. Имајући у виду да мали број корисника нема текуће рачуне наведени предлог је, допуњен могућношћу да се исплата врши и путем поштанске упутнице и новчане дознаке. На овај начин исплата новчаних износа вршиће се на законом предвиђени начин, а даће се и значајан допринос у борби против прања новца, у оквиру поштанске делатности.</p> <p>С обзиром на све наведено, предлог за измену није прихваћен.</p>
Члан 43.	РАТЕЛ	<p>Коментар: У члану 43. став 3. Нацрта закона речи: „став 1.“ потребно је заменити речима: „став 2.“.</p>	<p>Одговор на коментар:</p> <p>Предлог се усваја.</p>
Члан 46.	РАТЕЛ	<p>Коментар: Нацрт закона не прописује шта се дешава са поштанском пошиљком уколико је прималац преминуо. Наиме, одредбом члана 49. став 1. тачка 7) Закона о поштанским услугама („Службени гласник РС”, број 77/19) прописано је да ако пошиљалац није другачије одредио, поштанска пошиљка</p>	<p>Одговор на коментар:</p> <p>Чланом 46. Нацрта закона прописано је да се, ако пошиљалац није другачије одредио, поштанска пошиљка враћа пошиљаоцу када је: прималац одбио пријем; прималац</p>

		се враћа пошљаоцу када је прималац умро. Предлажемо да се одредба врати и у Нацрт закона.	непознат; непотпуна адреса; нетачна адреса; истекао рок чувања; прималац пресељен и др. С тим у вези истичемо да је назнака прималац преминуо укључена у ставку „прималац пресељен и друго“. С обзиром на све наведено, предлог за измену није прихваћен.
Члан 59.	РАТЕЛ	Коментар: Одредбу члана 59. Нацрта закона потребно је допунити и са изрицањем мере забране обављања делатности.	Одговор на коментар: Предлог се усваја.
Члан 68.	РАТЕЛ	Коментар: У члану 68. став 1. Нацрта закона након речи: „дозвола“, додати речи: „и таксу за измену дозволе“.	Одговор на коментар: Предлог се усваја.
Члан 78.	РАТЕЛ	Коментар: У члану 78. Нацрта закона после става 6. додати став 7. који гласи: „Поступак вансудског решавања спора пред Регулатором не искључује могућност покретања поступка пред надлежним судом“.	Одговор на коментар: Предлог се усваја.
Члан 79.	РАТЕЛ	Коментар: У члану 79. у ставу 2. после речи „савеза“ брисати интерпункцијски знак и додати речи: „или међународних конвенција, споразума и других међународних аката потврђених од стране Републике Србије,“.	Одговор на коментар: Предлог се усваја.
Члан 99.	РАТЕЛ	Коментар: Одредбу члана 99. став 1. Нацрта закона допунити тачком која гласи: „не испуњава услове, мерила и	Одговор на коментар:

		критеријуме, као и параметре квалитета за обављање универзалне поштанске услуге прописане чланом 19. ст. 3. и 4. овог закона;“.	У вези са заштитом корисника поштанских услуга у погледу остваривања минимума прописаног квалитета истичемо да је иста обезбеђена кроз казнене одредбе дефинисане чланом 100. Нацрта закона, у делу који се односи на непоштовање општих услова поштанских оператора, који морају да буду усклађени са законом и подзаконским актима, а на које Регулатор даје сагласност. С обзиром на све наведено, предлог за измену није прихваћен.
Члан 102.	РАТЕЛ	Коментар: У члану 102. Нацрта закона додати следећи став: „Одредбе члана 81. ст. 3-5. Закона о поштанским услугама („Службени гласник РС”, број 77/19) остају на снази до доношења подзаконског акта из члана 78. став 4. овог закона.	Одговор на коментар: Предлог се усваја.

По завршеној јавној расправи може се, као општи закључак, истаћи да је јавна расправа на Нацрт закона о поштанским услугама спроведена без икаквих проблема, са задовољавајућим резултатима.